

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. } డెన్స్ పబ్లికేషన్లు 1917 సం॥ జనవరి నెల 18 వ తేది గురువారము } No. 242
సంపుటము. 3. } స శ నా మ స న వ త్స ర పు వ్య మా స బ హు శ ద శ మి గం } చంద్రిక ౨౪౨

అందమైన 1917 క్యాలండరు

సుందరమైన నూతన సంవత్సరపు క్యాలండరు.

జనవరి 31-తేది నాపు నాక సారిగ నాలుగు రూ॥ల విలువగల మామందుల గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

పోస్టుఖర్చునై అణా చీటిని పంపవలయును.

ఒక క్యాలండరు వెల వి. పి. సహా 0-4-0, 2-క 0-7-0, 3-క 0-9-0, 6-క 1-0-0, 12-క 1-12-0.

యంధ్యమునలన క్యాలండరులకు కొద్ది ప్రతులు ముద్రింపబడినవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనవలయును.

తామరతైలము.

పండ్లపొడి.

మోహినీతైలము.

డబ్బీ 1-క 0-4-0.

డబ్బీ 1-క 0-2-0.

సీసా 1-క 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము

చక్కని డబ్బీలో రూ. 0-8-0; డబ్బా 1-క రూ. 5-0-0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు

ఉచితము! ఉచితము!!

మానవ గడియారము దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?

144 పుటలగుల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్చుకొనవచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలాఖర్చు లేదు.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

188 20, చినాబజారురోడ్, మదరాస్.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

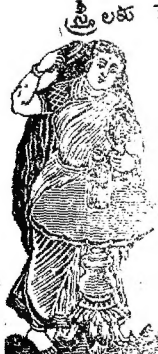
ఆరోగ్యమును కాల్వేరనుభయముపొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వైద్యుని ఇష్టింబున. ఈ పుస్తకము ఇరవయ్యుగా నీయబడును. పోస్టు ఖర్చు యు మేమి ధరించింపవలెను. వెంటనే వ్రాయును

219 వైద్యశాస్త్ర మ: శిశువంకర్ గోవిందజీ, ఆతంకనిగ్రహ బోషధాలయం 186, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

TOJANA HAIR FOOD.

టొ జా నా. (కేశాహారము)

593

స్త్రీలకు వెండ్రుకలు, విలువగల భూషణములకన్నను విలువైనది. వెండ్రుకలుకలగగాను, పొడవుగను నుండుట ప్రస్తుత మరుదుగనగును. ఇవి రాజీపోవుటకు అనేక కారణములుగలవు. గాన రోగింపై మైన ఈ టొజానాను ప్రతి దినము నగుముకొనినయెడల తెల్లని వెండ్రుకలు నలవై మిక్కిలి వెలిగి రవణీయముగా నుండును. వెండ్రుకల యభివృద్ధికి కావలసిన రక్తమును ఈ టొజానా వెండ్రుకలు రాజీపోవుట నాపును. చుండులను మూన్మును. ఒట్టితలకు వెండ్రుకలను అతి త్వరితముగా పుట్టించును. ఈ టొజానా అనే తలకుఅహారమును ఇంగ్లీషువారు మొదట కనుకొని ఇప్పుడు ప్రజలకు సాహాయ్యము చేయుచున్నారు. పురుగులను బంపి కుదుర్చును పుట్టి లేయును. వెండ్రుకలు పగులుట మొదలగునవి మిక్కిలి స్వల్పకాలములో తృప్తిగా కుదుర్చుగలదు. కరీటు మును బోలు శరీరపుంజము తగ్గినని విచారపడనక్కరలేదు. ఏ మానవులుగాని యావదశలో వృద్ధత్వము పొందనక్కరలేదు. తమకగవడుమొట్ట టొజానా ఉపయోగించి తరు యావదమును కాపాడుకొందురుగాక. ఇందులో క్రొవ్వకేయింపడలేదు. ఏ కెమిక్సల్స్ వైనను పరిశోధించుకొనవచ్చును. దంభమునకై లేనిపోని రిక్లమేషన్లు చేసి ప్రకటించు తైలములను కొని మోసపోకుడు. ఇది ఇంగ్లాండులో చేయింపబడినది తెలుపి మొదలగు కరోగములను పోగొట్టును. స్త్రీ పురుషులకు ప్రాణాహారమైన వెండ్రుకలకు ఈ టొజానాకుమించినది కేటోకటి యేమియునులేదని నొక్కి చెప్పగలము. అనేకములైన యోగ్యతా పుత్రము లందినవి. పరిశీలించిచూచిన తెలియును. వేల కొలది విక్రయము. మా వండును మేము విక్కిలి కొయ్యడుట ప్రశస్తముగాదని యంతటిలో విరమించినారము. ఇవి చెండు యధములుగ నుంచబడును. పురుషులకు ఒకటి స్త్రీలకు వేరొకటి. ఏ కెమిక్సల్స్ దగ్గరవైనాసరే ఈ దిగువ ధరలకు కొరకును. ఖరీదు— 5 డ్రామ్ములు సీసా చల్లుకునే దానిలో సహా రూ. 1-12-0. 10 డ్రామ్ములు చల్లుకునేదానిలో సహా 2-12-0. వజనులు మొత్తముగ తీసికొనువారికి వేరేధరలు. కే. మ. శ్రీఅండుకంపెనీ, ఓమి.కె.డీ, 19, శేకండులైనువీచ్, మద్రాస్.

నకలవృశ్చిక విషనంజీవిని

నూరురూపాయల బహుమతి.

బాధతో వచ్చువారు!

సుఖముగ జోదురు!!

ఈమందు ఇతరుల మాయ మందు కంటిదిగాదు ఉపయోగించినచో తెప్పక మంటయు బాధయు తీరును. ఇది శేలుబాధకే గాక, ఎలక, కుక్క, నక్క, నక్క మొదలగు జంతువుల విషములకు నుపయోగించును. ఈ మందుచే శేలుబాధ నివర్తించుకొను వారు క్రయముతో నూరురూపాయల బహుమతి.

పాపా లిహ్యగలము.

వెల సులభము.

2 సీసాలుగల ప్యాకెట్టు 1-క 8 అ. పోస్ట్ పేజీ అణాము.

ఒక టేబుల్ 2 ప్యాకెట్టు తెప్పించుకొన్న పోస్ట్ పేజీ 2 అణాము.

ఒక డబ్బా ప్యాకెట్టు పోస్ట్ పేజీ 5-0-0.

1-8-0 వెలగల ఛాక్లెట్ల ప్యాకెట్టు పోస్ట్ పేజీ 5-0-0.

జి. నీసావారు మొదలయిన 3, కందప్ప మొదలవీధి, తిరుకల్గిరి, మద్రాస్.

శ్రేష్ఠమైన నవరత్నములు.

శ్రేష్ఠమైన నవరత్నములను సహజముగా కొనుటకు గరి

మైన చోటు ఇదియే.

(681)

టెలిగ్రాఫ్ ఆడను

"OPAL"

టెలిగ్రాఫ్

పురుషోత్తమబాస్ హారిలాల్,

86 వైసప్ప నాయకవీధి,

సామకాపురం, మద్రాసు.

అమృతాంజనం డిపోవారి దిస్తామి

నేపాళ దేశపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-క ...	80-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-క ...	2-0-0
గోగోజము, మంచిది " ...	7-0-0
పచ్చకర్పూరం " ...	2-0-0
అదిపచ్చికానా లేక జాన్న " ...	2-0-0
రసభస్మము తులము 1-క రూ. ...	0-10-0
బాలామృతము సీసా 1-క ...	0-12-0
గుండుకు నూనె సీసా 1-క ...	0-6-0

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి, అండ్ మద్రాసు.

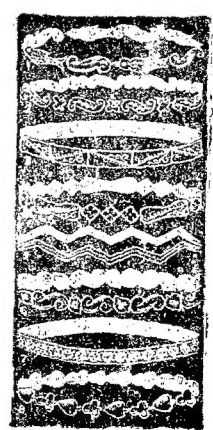
ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, మద్రాసు వర్తకులు.

25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

తెలిపిలినము: "ఉమిడియా" మద్రాసు.

ఈపటములో కనుపరచినట్టి అనేక విధములైన గాజులనుకొక ముగానవరముబంగారుతోలేయారు చేయబడి యున్నవి. వలయువారు మారువాసిన గాజులకములున్న అందులకు పజారీల విషయముల క్యాటలాగుల పంపబడును. ఇంకా మావద్ద బంగారు గుల్ల పోదాలు, గెట్టితోదాలు, గెట్టితోలు ఉంగరములు, రాళ్ళ పుంగరములు, డాలర్లు, గడియారపు గొలుసులు, కాసుల పేర్లు, వెండిగలు అనేక విధములైన వెండిపాత్ర సామానులు హాజరున యున్నవి. నాణ్యమైన నగలుపూచియివ్వబడును.

పత్రికాపాఠకులకు విన్నపము.

సాలామిసి మురబ్బా డబ్బా 1-కి 1-0-0 అని చేతివారపాటున వేయబడినది. దాని అస్సలు ఖరీదు డబ్బా 1-కిరూ 2-0-0. ఈసంగతి ఎల్లరును తెలిసికొన వేడుచున్నాము.

డి॥ మన్నాలాల్, బెంగుళూరు సిటీ.

పాక శాస్త్రము

617 (మూడవ కూర్పు.)
కంది సుబ్బారాయ విరచితము.
ఇది ప్రతిష్ఠితమున బాలికయు. నవశ్రమ పరిపంజరి నది. దీనిప్రయోజనము గుఱించి యనేకులు పెద్దయమ్యులు సదభిప్రాయ మిచ్చియున్నారు. 260 పుటలుగలది. రెల మిక్కిలి సరసము. రూ. 1-4-0 మాత్రమే.
గ్రంథము దొరకు స్థలము:— కే. సుబ్బారావు, నెం. 67, పెద్దవీధి, తిరువళ్ళీ, మదరాసు.

ఇందుమతీ పరిణయము.

కుమారధర్మాట కృతాంధకావ్యము రు. 0.10-0
అశ్వమేధము యశస్వింద్రాదము
సంస్కృతాలంకారశాస్త్రము రు. 2.0-0
వైరెంటిని ఏకకాలమున గోరువిద్యార్థులకును, పుస్తక భాండాగారములకును, సగము రెల. ఈక్రిష్టసువరకుమాత్రమే.
మేనేజరు, ముసునూరు యస్టేటు
628 నూనవీడు, కృష్ణాజిల్లా.

కూరకాయల, పువ్వుల విత్తులు.

పండ్లచెట్ల మొక్కలు, సంపంగి, రోజామొదలగు మొక్కలు మా వద్ద దొరకును. కావలసినవారికి ఇంగ్లీషు కన్నడము భగల పుస్తకము ఆర్థికా ప్రాంతము పంపించువారికి రెండుపాదము. విలాసము:— యం. ఓబళ్ళప్ప అండుబ్రదర్సు, 588 బసవనగుడి, బెంగుళూరు సిటీ.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుదీపములు - బొమ్మలకాపులు - గారడీ పుస్తకములు ఏక్రియించేదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

ఆత్మజిజ్ఞాస.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
దశ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నపైసా చక్కనిగ్రంథము రెల రు. 0.8-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

మోహినీ నైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును, కండ్లకు చలువజేయును వెండ్రుకలు పెరుగును. 0-12-0. అమృతాంజనంధిపో, మదరాసు.

యోగన సుందరీచులుల కథలు	2.0-0
చంద్రేశ్వరి, పుష్పలిలావతి, నవల 1-కి	0.8-0
సంగీతి కథాసంగ్రహము	1.4-0
గానవిద్యా విశోధిని	1.8-0

528 "విద్యానిధి", 87 రామస్వామివీధి, మదరాసు.

నీవు ఇట్లు కట్టెనా? అట్లయిన కాస్త్రు అయిరికాళమును, స్పిరిట్ స్టెయిక్ కేసెసు, ఆర్న మెంటల్ రెయిలింగ్సు వస్త్ర కాలకు, (సి. గోపాలనాయక్) అండు సన్సు బేసిక్ ఫౌండి మద్రాసు వారికి (వ్రాయుము.) 557

క్రిశ్ణమైన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖమ్మలు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

ఆధునిక యావనులు.

వారికి హితోపదేశము.

రాజమహేంద్రవరమునుండి విద్యార్థి లొక రిట్లు మాపేర వ్రాయుచున్నాడు:—ప్రస్తుతము మన దేశస్థితి కొంచె మాలోచించిన దేశక్షేమమును గోరువారు కొన్ని కొన్ని సంగతుల గమనింపవలసి యున్నది. దేశక్షేమమునకై చిరకాలము పాటుబడి సకల దేశచరిత్రల బరీక్షించి ఆరితేరినవారి విషయము విశేషము చెప్పవలసినది లేదుగాని క్రొత్తగ దేశక్షేమాభిలాష యంతురించిన యువకుల కొక విజ్ఞాపన జేయ నుద్ద్యోగపడవలయు యా సంగతుల నీ పత్రికాముఖంబున వెల్లడింప బూనినాడను. ఈ విన్నపంబునందు తప్పులున్న మన్నించి గుణమును మాత్రము చదువరులు గ్రహించు రని వేడుకొనుచున్నాను.

ప్రస్తుతము హిందూదేశము లందరును దేశక్షేమమును గోరి పాటుబడుచున్నారనుట నిర్వివాదాంశమే. ఏ రందరును ఎన్ని విధములయిన మార్గములు ద్రోక్షింపగ నవ్యుత్థాన మొక్కటియే. కొందరు సంఘసంస్కరణాభిలాషులయి కష్టనిష్ఠులముల కొర్ర పాటు బడుచున్నారు. మరికొందరు ప్రజల యజ్ఞానుమును బాపి వారికి విద్యాదాన మొసంగ బ్రయత్నించుచున్నారు. ఇంకొందరు రాజకీయ ధర్మముల జక్కగ జనులకు బోధించి జనుల యాదరణకు పాత్రు లగుచున్నారు. ఇట్లు పలువురు పలువిధములయిన మార్గముల దేశసేవచేయుచున్నారు. వీరిలో దేశక్షేమాభిలాష లయిన యువకులు స్వాభావిక మయిన హెచ్చరికతో విశేషాత్సాహమును జూపుచున్నారు. వీరి యుత్సాహ మభినందనీయును. వీరు ముందు ప్రముఖులయి కార్యభారమును వహింప వస్తరలయి యున్నారు.

వీరికను పిన్నవయసు కలవారగుటచే కార్యభారమును గ్రహింపజాలరు. తమ యుత్సాహముచే తలపెట్టిన కార్యము నతివేగమున పూర్తిచేయవలెనను నుద్దేశము కలిగియుందురు. వీరి యుద్దేశములను ఉత్సాహమును కార్యవిర్వహణా సక్రియు జ్ఞాపూర్వాక్రములు, గాని వీరు తమకుముందు చిరకాలము నుండి పాటుబడుచున్న వారి విషయమున నొక విధ మయిన నిరాదరణ అవృద్ధిపైచు చూపుచుందురు. అది యును పిన్న వయసు వారి యందు స్వాభావిక ధర్మముగాని అన్యభావికధర్మము కాదు. కార్యనిర్వహక మునకు మున్నందు వికమత్యము ముఖ్యముగాదా! మన మందఱము దేశమాతా గర్భజనితులమనియు, సోదరులమనియు ఏక కార్యాభిలాషులమనియు మున్నును గ్రహించి గమనింపవలసి యున్నది. హైందవజాతీయ నిర్మాణంబును దాని యుద్ధరణ యు ప్రతివానికిని ముఖ్యధర్మము. దాని సుధరించుటకు జను లేకగ్రీనముతో బనిచేయవలసి యున్నది. ఇది అన్ని కాఖల వారికిని ముఖ్యధర్మము. ఈధర్మమును మనసువందుంచిన ప్రతి హైందవుడును కాఖాభేదముల నాలోచింపకు. పలుకాఖల లో బనిచేయు సోదరులు ఆయా కాఖాధర్మం నిమిత్తము చేయు పనులయందును అవలంబించు మార్గములయందును మరి కొందరు భిన్నాభిప్రాయములయి యుండినను అట్టి భిన్నాభిప్రాయ లేకములను మనసునందుంచక మనతోడ నేకీభవించ వేడనే కార్యవ్యయను త్రోసివేసి వారి యభిప్రాయముల కను ఆచరణకును కారణంబుల బరిశీలించి అభిప్రాయ భేదంబుల మనలో మనము నవరించుకొనుట కర్తవ్యంశము. ఒకవేళ సభ్యులలో గొందరు భిన్నాభిప్రాయములయి యుండినను వారి యభిప్రాయముల గౌరవించి యా విషయంబునందు దక్కతక్కిన విషయములలో వారియందు ద్వేషబుద్ధివహించక వారితో నేకీభవించి పనిచేయుటయే ముఖ్యకర్తవ్యంశము గాని యువకులు యిదివరలో దేశక్షేమ కార్యములం దారితేరిన వారియందు స్వల్పలోపముల నుగ్గడించి గోరంతలు కొండంతలుచేసి గుణాగుణములు పరిశీలింపక వానిని వెలిఖిచ్చి వారియందు విశేషదోషాహోపణ చేయుచు నధిక్షేపించుచు వాగ్దాపత్రికలకు వ్రాయుటయు వాగ్దాపత్రికాధిపతులు వాని ప్రకటించుటయు దేశక్షేమము కోరువారి కుచితములు కావు. కార్యభారేయుల యెడ నొకప్పుడు యేమయినలోపములున్న నుండవచ్చును. కొన్ని లోపములుగ యువకులకు తోచవచ్చును. అది జాగరూకతతోడను, దూరదృష్టితోడను, నాలోచించిన లోపము కాక పోవచ్చును. అట్లు వాని పరిగణింపక నూత్న భావమును వదిలి వికల హృదయులయి మహాకార్య నిర్వహణ పారీణులగుట కర్తవ్యము. బ్రాత్యవరూరా! ఇట్టి లోపలేకము తప్పకుండునని గనిపెట్టినను వానిని మనసునం దుంచుకొనుట

యే మంచిదికాదు. ఒకవేళ గుణగ్రహణపూరితమనస్సుతో చిన్ననను వానిని తమమనస్సులయందుంచుకొని సమయము వచ్చినప్పుడు మిత్రబృందముతో నాలోచించి వాని సవరించు కొని ఏకీభావము చేయుట యుత్తమోత్తమము; గాని వాని పత్రికా మూలంబున దేశమునకు ప్రకటించి వారి నధిక్షేపించిన ప్రయోజన మేమున్నది. అట్టివి మనోమవికేతములకును పరస్పర వైషమ్యములకును కారణము లగుటయేగాక ఆరంభోద్వేగు మును దూరముగ జేయుచుండును. కాబట్టి ఉత్సాహముతో పని చేయు యువకులు పట్టణములందును పల్లెలయందును తమ సంఘములో చేరిన యువకులయందు గాని ప్రముఖులయందు గాని గుణ లోపములని తాము కని పెట్టి వానిని గూర్చి వెలికి ముచ్చటించక మిత్రబృందముతో చర్చించి ముచ్చటి వచ్చుట నే మున్నూరించుట లాభకారియని విన్నవించుచున్నాను.

బ్రాహ్మణకోడూరు గ్రామంబున లోకమాన్య లయిన గోపాలకృష్ణ గోక్షేగారి స్మరణచిహ్నముగ అన్నదాన సమాజము రెండు సం॥ల క్రిందట నెలకొల్పబడి ప్రతి శుక్రవారమున బీదజనులకు మృష్టాన్నమును ప్రతి సంవత్సరంతయున వస్త్రదానము నొసంగుచు బీదల కాపాడుచుండిరి. ఇట్టి సందర్భములో గ్రామవాసులయిన మర్రి లక్ష్మీహనుమంతం గారు సంక్రాంతిపండుగదినమున సమాజముతరపున పోషణ జరుగుచున్న బీదలందఱకు మాతనవస్త్రముల నొసగి వారల సంతృప్తిచరచి పుణ్యము కట్టుకొనినారు.

ఏలూరు తాలూకా గుండుగొలను గ్రామమున కృష్ణ వరస చుండెరుచుండు, సంక్రాంతి పండుగతోజూప సభ జరిగినది. ఇరుగంటు జగన్నాథ పోమయ్యాజులుగారు సభకు అగ్రాసనాధిపతిగ నుండి ఉత్తరాయణ పుణ్యకాల ఫలితమును, జరుపవలసిన విధులు సప్రమాణముగ నుపన్యసించిరి. సబు ఓవరుసీరు చానలి వేంకట్రాయయ్యగారు మాన్యచంద్ర గమనమును సంక్రమణమును గురించి విపులముగ నుడివెరి. అగ్రాసనాధిపతి గారు వరసచుండెరుచునకు నిష్క్రమింపు నను ధర్మకాస్త్రగ్రంథమును ధర్మముజేసిరి.

విశిష్టాద్వైత సంస్కృత కలాశాల మద్రాసు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయముచే అంగీకరింపబడిన ప్రాచ్య బిరుదపరీక్ష (విశిష్టాద్వైతశాస్త్రోపదేశి, సాహిత్యశాస్త్రోపదేశి మొదలగు)లకు ఈ సంస్కృత కలాశాలయందు చేరి చదువదలచిన విద్యార్థుల అభ్యర్థనములు కోరడవలయునది.

సంస్కృత వ్యాకరణము, తర్కము, కావ్యము, నాటకము అలంకారము ఇంగ్లీషు ఇందుల ప్రవేశమున్న వారి విషయము ముందు గమనింపవలెను. పరీక్ష రాబోవుమాసమునందు ఈక్రింది చేవ్రాలు చేసినవారితే జరుపబడును. పరీక్ష మైలాపూరు, బాయస్కోడ్డు హాస్టల్లోనందు జరుగును. వివిధ విషయములు పరిశీలనకు వారితే దీప్తి ప్రబంధములతో సహితము బోధింపబడును. స్థలము చక్కగను చూచి గను ఆరోగ్యముగను ఉండును. విద్యార్థులకు ఉచితభోజన బోధన నివాస సౌకర్యములు చేయబడును. నాలుగు సం॥లు చదువవలయును. ప్రత్యేక పరీక్షకు ఒకసంవత్సరము ఎక్కువ కాలము చదువవలయును. అభ్యర్థనములు. 1917 సం॥ 26 జనవరి లోగా పంపుకొనవలయును.

ఇతర విషయములకు సి. కణ్ణున శెట్టియార్ గారు కింగ్ అండు కో, బీచ్ మద్రాసు అని వ్రాసి కొనవలయును.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయ గలుగుటకును తరిపేయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో ఏయే భాగములు ఏయేపనులచేయునో అవి చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగావేయు రిపేరులను యియంకోముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారివద్దనుండి రెన్ను యిప్పించిపంపబడును. అందులకు ఫీజు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి జ్ఞానులు ఫిబ్రవరినెల 1 వ తేది నుండి ప్రారంభ మగును. జ్ఞానులలో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈనెల 30 వ తేదీని గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును పొరుగుూరి విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తావొసంగబడును. ఈక్రింద సుదాహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో. బ్రాడ్వే. మదరాసు.

Galley & Co., 149, Broadway Madras
Telegraphic Address:— "GALY" Madras.

బందరు బుట్టయ్యపేటలోని స్వచ్ఛ విద్యార్థి సత్తను కాఖాసంఘపు 9 వ వార్షికోత్సవము గతనెల 23, 24, 25 తేదీలందు జరిగినది. ప్రాతస్నానంకాలములందు భజనలు ప్రాగ్ధనలు భక్తిపూర్వకముల చరిత్రాలాపములు జరుగుచువచ్చినవి. 24 వ తేదీన బీదలకు బియ్యము పంచిపెట్టిరి. సంఘమునందు 12 గురు ముఖ్య సభ్యులు గలరు. 4 చందాదారులున్నారు. 10 మంది యభిమాను లున్నారు. గతవత్సరమునందు సంఘపక్షమున 56 పాధారణసభలును 5 చుహాజన సభలును జరిగినవి. గతవత్సరపు టాదాయము రు 121-8-6 లు వ్యయము రు 83-0-6 లు.

ఈ సంవత్సరం గంజాంపండులసభ సోంపేటలో జరుపుటకు నిశ్చయించివారు. సోంపేటలో మండలసభ జరిగిన మనువాడే బారువయందు గ్రంథాలయసభ జరిపినచో ప్రతి నిధులు వచ్చుటకు చాల సదుపాయముగ నుండునని ఒకరు భ్రాతృమనస్సులు. సోంపేట బాగుగ అయిదు మైళ్ళదూరము లోనున్నది. కాన గంజాం మండల స్థిరసంఘమువారు బాగుగ యాలోచించి నెల్లూరులో జరుగజోవు ఆంధ్రమహాసభకు వారముదినములు ముందుగ మండలసభ జరుగుటకు లేర్పాటు చేసినచో గ్రంథాలయమహాసభ లచ్చట జరిగినవెంటనే ఆంధ్రమహాసభకు ప్రతినిధులు సంసంగ బోవుటకు వీలు గలుగును.

వాతావరణస్థితి

1917 సం॥ జనవరినెల 18-వ తేదీ

సంజక్షములు.	జనవరినెల 18 తేదీ, ఉదయము గంటలకు నాయుపేటనుండి ఆంగ్లములకు		కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.	
	గ్రామ	అధికతమ	అల్పతమ	కడచిన 24 గంటలలో	8 వ ఏటము	9 వ ఏటము
గోపాలపురము	80.053	82.9	61.7	...	41.98	43.74
వాల్తేరు	80.041	82.7	65.3	...	39.51	35.59
కాకినాడ	80.067	79.9	62.7	...	49.80	37.98
బందరు	80.050	81.7	64.5	...	66.14	39.26
గుంటూరు	...	87.2	63.0	...	51.67	31.45
నెల్లూరు	80.037	83.6	65.4	...	34.21	34.24
నంద్రాసు	80.029	83.4	66.8	...	46.43	48.62
కడలూరు	80.011	81.6	68.3	...	50.10	49.27
రాగపట్టణము	29.997	81.1	69.9	...	39.17	52.04
కాలంబా	29.917	82.3	72.1	0.66	88.13	76.30
తిరునంతలపురము	29.896	84.7	72.7	...	60.84	60.73
కొచ్చికోట	29.982	91.7	72.7	...	118.66	110.76
కల్లికోట	29.916	86.5	71.6	...	115.50	115.17
మంగళూరు	29.911	82.6	68.7	...	122.41	126.95
బొంబాయి	26.981	88.3	71.9	...	86.05	71.81
హైదరాబాదు	80.069	82.2	59.1	...	56.38	30.33
అనంతపురము	...	84.0	57.3	...	29.81	20.25
పల్నాడు	80.060	87.1	59.7	...	27.62	19.66
కర్నూలు	80.064	88.0	59.9	...	41.33	26.43
కడప	80.056	86.6	62.3	...	43.06	31.37
తెంగుళూరు	80.073	81.5	55.4	...	53.05	34.76
కొడైకనాలు	22.799	61.9	48.0	...	55.79	57.52
ఉదకమండలము	23.033	67.1	46.7	...	48.44	54.15
కోయంబత్తూరు	80.017	81.8	68.4	...	27.62	21.10
వెల్లూరు	80.085	83.1	61.2	...	57.86	44.52
నెలము	80.033	87.2	65.5	...	45.51	39.17
తిరుచనాపల్లి	80.018	89.5	70.1	...	28.10	31.34
పుదుకోట	80.019	86.8	69.9	...	36.68	32.35
మధుర	80.987	89.4	70.8	...	26.33	33.10
తిరునల్వేరి	18.82	24.77

దక్షిణమున భారము హెచ్చినది. దక్షిణమున వాయువులు హెచ్చుననే వీచుచున్నవి. మధ్యమేఘము కర్నూటక దత్తమండలములలో కొద్దిగా హెచ్చినది. పగటి యష్టము తూర్పుతీరమునను రాత్రియష్టము సర్కారులలోను తగ్గినది. తేమ కొండలదగ్గరనుదత్తమండలములలోను హెచ్చుచున్నది. మబ్బు పల్కిచుమునతప్ప నంతటను హెచ్చినది. సెంచామున విస్తారముగ వర్షము కురిసినది.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వృత్తాంత లేఖలు

గుంటూరు వార్తలు.

(మాస్వకీయ విలేఖకుని వద్దనుండి)

అంజుమాను ఇస్లామియా.

గుంటూరు, జనవరి 15:— నిన్న మాపురమందలి అంజుమాను సంఘపక్షమున మహమ్మదు జన్మదినసందర్భమున నొక బహిరంగ సభ మాజిల్లాకలెక్టరు ఇ.ఎ. డేవిస్సుగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినది. సభకు పురమండలి యావన్మండి ఉద్యోగీయులు వక్తరులు ఆహ్వానింపబడిరి. సభాభవనము ప్రేక్షకులచే నిండిపోయెను. సాయంకాలము 2-30 గంటల మొదలు 4 1/2 గంటలవరకు హిందూ, మహమ్మదు, క్రైస్తవులకు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ నేర్పాటు చేయబడిన స్థలములందు అల్పాహారముల నిచ్చిరి.

4-30 గంటలకు గవర్న మెంటు ఖాళీమహమ్మదు రజాకుసాహేబు, బి. ఏ. గారు తమ సంఘమును గురించి వ్యవస్థముగ కొన్ని మాటలను హుజురాబాద్ లో జెప్పిరి.

తరువాత జి. ఎస్. మహమ్మదు హుస్సేను సాహేబు బవాదూర్ బి. ఏ. గారు మహమ్మదుయొక్క జీవితచారిత్రమును గూర్చి ఆంగ్లభాషలో ముచ్చటించిరి.

ఆంధ్రమహమ్మదు కవి ఉమ్రే ఆలీసాహేబుగారు తమ అగ్రశ ఆంధ్రభాషా పాండిత్యముతో మహమ్మదు జీవితమును గూర్చియు, దానియందలి పశ్చాత్తాపములను గూర్చియు రెండుగంటలసేపు మాటలాడిరి. వీరి యుపన్యాసము జనరంజకమై వేదాంతయంతమై హిందూప్రముఖుల మనంబులకు మిగల నాకర్షకంబై యుండెను.

వినుకొండ నివాసులైన ఫకీరు మహమ్మదు సాహేబు గారు మహమ్మదు జీవితమును గురించి వ్రాసిన ఆంధ్ర పద్యములను రాగయుతముగను మనోహరముగను పాడిరి. పద్యములు సభ్యుల పొగడ్తల గాంచెను.

వై. యజ్ఞరావుయ్యారు గారు హిందూ మహమ్మదీయులు ఏకేశ్వరాధానలో నొకటే యని కొన్నిమాటలను జెప్పిరి.

ఆగ్రాసనాధిపతి కలెక్టరుగారు రెండు గంటల కాలముండి తమ సభాధ్యక్షత పదవిని జిల్లా జడ్జి శ్రీనివాసరావు పంతులుగారి కొప్పుగించి వెళ్లిరి. జిల్లా జడ్జిగారు మాట్లాడుచు సభలో ముఖ్యముగ క్లాఫింపదగినది ఉమ్రే ఆలీసాహేబి గారి యుపన్యాస మనియు, కవిగారు మహమ్మదీయులైనను నొప్పి ప్రాప్యించి విద్వాంసులకన్న మిన్నగ మృదువురైన వైరిని ఆంధ్ర సంస్కృత భాషలను సుస్వరముతో మాటలాడినయు, ఇట్టివారి యుపన్యాసము తా నిదివర కెన్నఁడును వినియుండ లేదనియు, వేదాంతమందును, హిందూ శాస్త్రములందును కవిగారు చేసిన పరిశ్రమ వర్ణనాతీత మనియు చెప్పిరి.

తరువాత అంజుమాను సంఘమునుగూర్చి ముచ్చటించుచు భరతన్నము అధ్యక్షత పదవి కు రావలెనన్న హిందూ మహమ్మదీయసమ్మేళనము అత్యంతావశ్యక మనియు, ఇట్టి సభలే భావి అభివృద్ధికి తార్కాణమనియు జెప్పిరి. కడపట తమచేత వైనంత సహాయము నీ సంఘవిషయమై చేయుటకు సంసిద్ధుడనై యున్నానని చెప్పి సభను ముగించిరి.

విద్యార్థిసభ.

నేడు ఉమ్రే ఆలీసాహేబుగారు కాలేజీహాలులో విద్యార్థిలకు ప్రత్యేకముగ నొకసభ గావించి విద్యనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. సభకు రాయసము వేంకటేశ్వరుగారు (ఎం. ఏ.) ఆగ్రా సనాధిపతిగ నుండిరి. దాదాపు వెయ్యిరుండి విద్యార్థులుసమావేశ మైరి.

కాకినాడ సమాచారము.

(మాస్వకీయ విలేఖకుని యొద్దనుండి)

ఒక విచారకర మరణము.

కాకినాడ జనవరి 17:— శ్రీరాజా కాకర్లపూడి రామచంద్రరాజు బహద్దరుగారి శ్రేష్ట పుత్రులకు పాఠశాలపురము అసిస్టెంటు లోకలుఫండు ఇంజనీరుగారి ధర్మపత్ని యొనగు 18 యేడ్ల ప్రాయముగల దంతులారి ఆంధ్రామృతగురునిన్నటిదినమున మరణజ్వరముచేత మృతివొందెనని వ్రాయుటకు చింతిల్లుచున్నాను. మాజిల్లాలో యూరపియను బాలికాపాఠశాలయందు బహిరంగముగ విద్యకరచిన క్షుత్రియ శ్రీలలో నీమే ప్రథమరాలు. భర్తయొక్క సమృత్తిని, తిండిగా రామకు కాకినాడ టింపెనీ మిమారియు పాఠశాలలో విద్యనేర్పించిరి. మాతృబుద్ధి కలదగుటచేత నామే ప్రతినివయమున శిష్యముగ గ్రహింపగల్గి యుండెను. ఆమె సుగుణమణియని చెప్పిన చాలును. ఆపాఠశాలయందే చదివి యామె

నలినే యకాలమృత్యువు వాతబడిన కొంత రామమ్మ అని. ఎన్ గారి భార్యయు నీమెయు కాకినాడకు ఖ్యాతిలేదగిన నారీమణులు. చిరాయువులై దేశమునకు గౌరవము రావించగల యిట్టివారు మన మరదృష్టమువలన గతాయువు లగుచున్నారు.

ఖజానా

కలకత్తా, కలెన్సి ఆఫీసునుండి కాకినాడ జిల్లా ప్రెజిడెంట్ రు 25 లక్షలు ఇవసాలు వచ్చెను. అచ్చటనుండి యొకను కొంతసాము కాకినాడ కలెన్సిఫస్టులో నిలువనిమిత్తము వచ్చునని చెప్పచున్నారు.

తాలూకా బోర్డు.

తమ బోర్డుక్రింద నున్న నాలుగు యూనియను బోర్డుల వారు లోకలుఫండు ఆట్టయొక్క 16 శేక్సును ప్రకారము చెరియొక మెంబరును తాలూకాబోర్డున కెన్నటకు స్వాతంత్ర్యమియ్యడని కాకినాడ తాలూకాబోర్డువారు గవర్న మెంటు వారి నైకకంత్తముగ చేసిన ప్రార్థనను దొరతనమువారు చల్లగ నిరాకరించిరి. ప్రజల ప్రతినిధులకుగల గౌరవ సత్కారము లిట్టివి! ఇట్టి సవ్యమైన ప్రార్థనలను చేయని బోర్డులసభి కారులు మెత్తురనుమాట నిజమా యని సంకోచింప దగియున్నది.

పరపతిసంఘము.

కాకినాడయందు జిల్లా కో ఆపరేటివు బ్యాంకును స్థాపించుటకు డిసెంబరునెలలో తీర్మానింపబడినది. లక్షరూపాయల మూలధనముతో నూరురూపాయల షేర్లు 1000 ఈయబడును. వీరిలో 500 లోకులకు 500 సంఘములకు పాఠాయం ప్రచేయబడును. ప్రస్తుతము జిల్లాలోని పరపతి సంఘముల అప్పు మొత్తము 1 1/2 లక్షల రూప్యములు కలను. వీరిలో పనియవంతు ప్రాప్తిక అనగ రు 15000 లకు షేర్లువేయించి ఫిబ్రవరి మొదటివారమున బ్యాంకు రిజిస్టరు చేయించుటకు దరఖాస్తు చేయబోవుచున్నారు. రెండుదినములలో 80 షేర్లు కైకొనబడినది. జిల్లాసంఘము బాయింటు కైకటరీ దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశ రావుగారును, సంచార కార్యదర్శి ఆకెళ్ళ వేంకట సుబ్బరాయుడుగారును శ్రద్ధసహించి దీనినిగురించి పనిచేయుచున్నారు. ఈ బ్యాంకుఆఫీసు జిల్లాసంఘ భవనము నందుంచుటకే యేర్పాటులు జరుగునని వినుచున్నాము.

రామచంద్రపురం కోర్టు

రామచంద్రపురము తాలూకాకు ప్రత్యేక మునసబు కోర్టును కాంక్ష చేసి అచ్చట గవర్న మెంటువారు కోర్టు నిమిత్తము ప్రత్యేకము గృహమును కట్టువరకు దానిని కాకినాడయందే యుంపించుమని టెంపోరరీ మునసబుగారు రిపోర్టు చేసినట్లు గట్టిపడంతి కలదు. కాలసల నియమము లేకుండ రామచంద్రపురమున కోర్టునువెట్టుటకు గురించి టెంపోరరీ మునసబుగారు ప్రతి స్తీడనతోచేయు సంభాషణను పట్టియు, రామచంద్రపురమున తగినయిల్లు అద్దెకు వారకదని ఆమెను సంతోషపరుచుటకు జవాబుచెప్పెడి వారిమాటయం దాదాజము చూడగ, వీరిచట మునసబుగ సున్నంత కాలము కోర్టు రామచంద్రపురము వెళ్లుట వీరి కిష్టము లేదనట స్పష్టమగుచున్నది. చూపించిన యింట్లు పనికిరావు, వీరికోర్టుకు దిశ్యధనము కావలెను. కాకినాడలో తటతటలాడు అద్దె యిల్లు పనికివచ్చును గాని కొంచెము ప్రాతయింట్లు రామచంద్రపురమున తగవట. వీరికోర్టుకు రామచంద్రపురము గాజాగారి భవనము కావలెనట. లేకున్న శ్రీరాజాగారు గాని అచ్చటి ధనికులు గాని మంచియిల్లు కట్టించి హాయికోర్టువారి పేర తమ కొత్తయిల్లు సిద్ధముగ నున్నదని కోర్టు నచటకు జరుపుదని వ్రాయవలెనట. క్రొత్తయింట్లు కట్టుటకు కొంతకాలము పట్టుకుగదా. ఈమధ్యకాలమున మునసబుగారు కాకినాడయందు ముఖ్యము నుండవచ్చును. వీరికి తెలుగు చక్కగ రాదు. వీరికి స్వామికాజా అధికారము నూరు రూపాయలవరకే కలదు. అందులన స్వామికాజా దావాలను కూడ అసలు దావాలుగ తాలూకా ప్రజలు బాఖలు చేసికొనవలసిన దుగ్గతి పట్టినది. తమ తాలూకాకు కాంక్షను అయిన కోర్టు లేపో నేడో తాలూకా మకామున స్థాపించురను కొండంత యాశతో ప్రజలు నుకా వెద్దెవ్యాజ్యములను దాఖలుచేయక నిరీక్షించుచున్నారు. ఏలనన నిప్పటి యేర్పాటువలన రామచంద్రపురము తాలూకా ప్రజలకు రాకపోకలకు మనుష్యుల కొక్కొక్క రెండురూపాయలకు తక్కువవ్యయ మగుట లేదు. ఇది దుష్ఫలము. ఇట్టి స్థితియందు దక్షిణ కన్నడపుజిల్లావారు నీ టెంపోరరీ మునసబుగారిని కాకినాడ ప్రిన్సిపలుకోర్టుకుగాని వేగొకస్థలము నకుగాని మార్చి రామచంద్రపురము కోర్టునకు 200 స్వామికాజా అధికారముగల తెనుగు మునసబును నియమించి లేని తాలూకాప్రజల చిరకాలకష్టము తగ్గరగ నివారణ మగును.

- (o) -

16. వ. భేరినీ స్వరాజ్యములి కాళును నెల్లూరును
 నెలకొల్పినది కామై అనుచున్న కృష్ణరావు, శూములూరు
 శివరామయ్య, కె. వి. రాఘవాచారి ముంగమూరు వేంకట
 శుబ్బరావు, గుడ్లకాజు శివరామయ్య, బి. జె. ప్రసాదరావు,
 కందు వినుమాధవరావు, పి. వి. రామయ్య, యస్. శుబ్బ
 రామయ్య, గారులు ఇంకా కొంతమంది యువకులును
 కావలెనని నడకొంగరావుగారి యాజమాన్యమున గోళిలే
 యువకుల భ్రాతృత్వమువారి కార్యాలయమున సమావేశమైరి.
 ప్రసాదరావు, వినుమాధవరావు, ఎస్. శుబ్బరామయ్య
 గారులు స్వరాజ్య సమితి యావత్కళతను గూర్చి యుపద్యమిం
 చిరి. శివరామయ్య, మా. కృష్ణరావు, కె. వి. రాఘవాచారి,

మన నడవడికిలను గనిపట్టుచున్న పరదేశీయులుగాని.
విదేశవిద్యగలచుచు జాతీయాచారములయందు దృఢమానమును
దీక్ష విమర్శనాపూర్వకముగగాని పూననట్టి దేశయందున్న
దేశీయులనువలకుగాని జాతీయకళల విలువను నిరసించుపంధి
జూడవలసియున్నది. దేశీయ నాగరికమునకు గళంక మాన

-(D)-

దమ హాస్య శృంగార రసములందు బూతులు లేకుండ జేసి
మాన్యతను 'లెక్కెదనుగాక హాస్యమునకు బూతులే గలిగె
యను భ్రమ వీడుదురుగాక'—అని ప్రకాశింపు గోరవాల్చిలసి

సమకాలికాభిప్రాయములు మద్యపానము --- సామర్థ్యము.

యావద్దాకత మద్యపాన నిషేధక సభవారు లక్ష్యణ పురంబున గమావేశమైనపు యక్షత్రవశించి, మానసియులగు రాజబహదూరు బి.ఎస్. శర్మగా కొనసంగిన యువన్యాసము ప్రశంసనీయును. మద్యపాన వ్యసనము జాతీయ సామర్థ్యమును క్షీణింపజేయు నను విషయమును యూరోపియను జాతులవారందఱు నంగీకరించుచున్నారు. ఈ యంగీకారము ననుసరించి వివిధ ప్రభుత్వములవారు సామర్యముల వాడుకను నిషేధించుచున్నారు. ప్రభుత్వములవారు తరు రాబడులను పోగొట్టు కొనజాలని తరుణములలో రహస్య పరాసుదేశములు ఘాటయిన కొన్ని సారాయముల యుత్పత్తిని త్రొగుడును కూడ నిషేధించి స్వాధీనతాగము గావించును. కాని, జాతీయ శక్తి పరిక్షింపఁ బడుచున్న సందర్భములో, జాతీయ శక్తిని సామర్థ్యమునకు హానికరముగా నుచున్నదెడి ద్రవ్యముకంటె జాతీయ శక్తిని సామర్థ్యము యొక్క ప్రధానముగా పరిగణింపఁ బడినది. మద్యపాన వ్యసనములను కలిగెడి వివిధ దుర్గుణములను శర్మగా తీర్చిదిద్దెను సంగ్రహముగా పేర్కొని యున్నారు: "మద్యపానమువలన వైగలను గ్రహించెడి శక్తి సన్నగిల్లును; నూత్నవివేకము నుడివడును; వేంటిలందు గుఱిచెడును; బడలిక సత్వముగ కలుగును; వ్యాధులు సులభముగ వచ్చును, తీవ్రస్థితులు మున్నగునవి శరీరమున ప్రయత్నముగ బాధించును; క్షతకంప మధికమగును. ఈ కారణములనుబట్టి అభ్యుపేక్షము యుద్ధకాలములోనైన ప్రజలు మద్యపానమును సంపూర్ణముగ నిషేధింపవలెను. ఈ యర్థమును వైద్యులును ప్రకృతిశాస్త్ర వేత్తలును విశ్వాస పూర్వకముగ గ్రహించి మానవజ్యేషులవలె చిఱచిఱలాడు ప్రజలకు నచ్చుజెప్పఁ బ్రయత్నించుచున్నారు. యుద్ధము ప్రజల సంకయాభివ్యక్తియును తీర్చుచున్నది." కాని, పశ్చిమదేశవాసులు మద్యపానమును వై కారణములచేత మాత్రమే కాక ఆహారభంగభయమువలనకూడ నిషేధింపఁ జూచుచున్నారు. వారి కాహారపదార్థము లిందుమించు దుర్గుణము లగుచున్నవి. మద్యపాన వ్యసనమువలన ఆహారపదార్థములగు ధాన్యము లెంత సప్తమగుచున్నవో ప్రజలకు నచ్చుజెప్ప నిమిత్త మింగ్లండులో "ట్రెంట్ ఆఫ్ బ్రిటన్ మామెంట్" అను పేర నొక యుద్ధమును వైలదేశిని. ప్రముఖులందఱును దాని కుపబలముగా పని చేయుచున్నారు. ఆయుధ్యము పక్షమున ఈ క్రింది యర్థముగల పెద్దప్రకటన మొకటి "టైముస్" పత్రికలో ప్రకటింపబడుచున్నది: "2000 కోట్ల చిన్నరొట్టెలకు చాలునంత ధాన్యమును, వైద్యమున కంతటికిని చాలునంత చక్కెరయును, మద్యపానము లయూరు చేయు నిమిత్తము యుద్ధకాలములో నాశనము చేయబడినవి! యుద్ధకాలము 12 మాసములలో సారాయి యెగువతుల నిమిత్తము ఓడలందలి 24,00,000 కొలత టన్నుల, అనగా 9,60,00,000 ఘనపుటకు గుల ఫలము వినియోగపడినది! ఇంకను ఓడలందు సంవత్సరమునకు 18,00,000 కొలత టన్నుల ఫలము చొప్పున దుర్వినియోగ పడుచున్నది!" అంతేకాక, 100 దినములు దేశము లందఱును పనిచే జకుండిన నెలత యంగిలము వ్యక్తులకు అంత యంగిలము మద్యపానమునందు వ్యక్తులకును దనియు, నేలబొడ్డు కఠపుగానున్నను మద్యపానము నిమిత్తము 35,000 టన్నుల నేల బొడ్డు వినియోగ పడుచున్నదనియు కూడ సూచింపబడినది. మద్యపాన నిషేధకాణములు వైద్య సంబంధములు మాత్రమేకాక, ఆర్థికసంబంధములు కూడ నని ఇందువలన తెలియవచ్చుచున్నది. 1914-వ సంవత్సరమున హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు హిందూదేశ గాభ్యాంగ కాన్య దర్శిక ప్రాసిన యొక యుక్తమునకు "మత సాంఘిక ధర్మ క బద్ధములగు కులములు తక్కిన శత్రువులలోకంటె హిందూదేశములో నెక్కువ లే" వని నిరూపింపఁ బడియున్నది; శర్మగారి యంత మెంతమాత్రమును సరిగా గ్రహింపఁబడలేదని చక్కగా తిరస్కరించిరి. ఇంగ్లండులో వినియోగపడెడి మద్యము లో 400 ల వంతు మాత్రమే హిందూదేశమును వినియోగ పడుచున్నదని ప్రతిపాదించి, మద్యపాన మామణమున ప్రజాభిప్రాయము సుస్థగముగా తరుపక్షమున నేయున్నదని తాము విశ్వసించి వాదించుట సహేతుకమని యు అభిప్రాయమును ఆచారమును ఎంతమాత్రము పరస్పర విరుద్ధముగ లేనదియు తిరస్కరించిరి. అనంతరము శర్మగారు మద్యపాన వ్యసనము క్రమక్రమాభివృద్ధి గాంచిన విధమును నూ

చించు లెక్కలను చూపి, స్థానికాభిప్రాయమునకణ భక్తి ప్రయోగమున కధికతరవాన్ని నొసంగవలెనని వాదించి, మద్యపాన నిషేధకాభివృద్ధి గురును ప్రభుత్వమువారును సంపూర్ణవిషేధము నవిరప్రాప్తాదర్శముగ నుంచుకొనవలెనని నొక్కివక్కాణించిరి. విశేషము సారాయములపై పన్ను హెచ్చింపవలెనని వాదించి, ఈ దుర్వ్యసనము కానరాని యభివృద్ధి నొందుచున్న విషయమును గూర్చి బాగూతులుగ నుండవలెనని ప్రజలను ప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరించుచు, శర్మగా తీర్చిదిద్దిన వ్యవహారికతాత్పర్యములను వ్యక్తీకరించిరి: "ఇది యుగ సంధి సమయము. పరిశ్రమ లభివృద్ధి నందుచున్నది. అట్లాను లగు పనివాంఛు దట్టుముగ పట్టణములు చేరి వ్యసనోన్ముఖులైరి. మత సాంఘిక ధర్మములు దుర్బలము లయ్యెను. ఉన్నత శిశులందలివారు త్రాగెడి త్రాగుడు, పూర్వమువలె సాంఘిక దోషముగా పరిగణింపఁబడక, ఇపు డుదాహరణముగా పరిగణింపఁబడుచున్నది. ఈ కాణములనుబట్టి మద్యపానవ్యసన మభివృద్ధి గాంచుచున్నది." మద్యపాన నిషేధకాభివృద్ధి వాస్తవ యమునకు శర్మగారి యువన్యాస మొక యమూల్యాభరణముగా నుండఁగలదు. --- లీడరు పత్రిక.

ఆంగ్లచే కంఠమున్నదా?

లక్ష్యణ పురపు సందడులు కొంత మంది యాలోచనల విశేషముగ నుచేరించినవి. ఈ విశేషాత్రేకపు టాలోచన కోపోద్రేక చ్యుల రూపమున పరిణమించెను. కరాచీనగరము నందలి "డెయిలీ గజెట్" పత్రిక క్రైస్తవము పండుగ వారము నంతయు దేశీయ మహా సభావ్యక్తి కోపన్యాసము నందలి మాటల లెక్కించుటయం దుపయోగించి పిమ్మట తన యంక గణిత పతన ఫలితములను తన చదునరులకు విశేషీకరించెను. అధ్యక్షకోపన్యాసమును శోజున కొక కలమునకున ముద్రించిన ఒక పక్షము దినములైన దాని పూర్తిగ ప్రయరించుటకు చాలవట! ఈ సంగతి నా చదువరులు తెలిసికొనిరి. కలకత్తా నగరపు టాలోచన లింకొక వింత మార్గమును త్రొక్కినవి. కలకత్తానగరమున హేమస్థ్రీటు, ఆముట్టు ప్రక్కనని మా యభిప్రాయము. రెయల్స్ ఖర్చులందును, తక్కిన యవసరములగు ఖర్చులందును దేశీయసభా ప్రతినిధులెంత ద్రవ్యమును వ్యయము చేసినదియు లెక్కించి, ఇంతద్రవ్యము నిట్టి తపస్వమార్గమున పాడుచేయుటకు దుఃఖించుచు, "ఇంగ్లీషు మాను" పత్రిక ఈ ధన మంతయు యుద్ధమును ప్రోత్సహించుటయందు ఖర్చు పెట్టెదలసి యుండెనని విలపించెను. కాగితముల దుర్వ్యయమును తగ్గించుటకు, "ఇంగ్లీషు మాను" పత్రిక రెండు వంతుల (మాడు వంతు లలో) కాగితముల దుర్వ్యయము నింకెప్పుడో తగ్గించునని వివనున్నారు. --- "యంగు ఇండియా" పత్రిక.

చెన్నపురి మరణజాబితా: --- జనవరి 7 వ తేదీ మొదలు 13 వ తేదీలోగా మరణించిన యూరోపియనులు 1; యూరేషియనులు 4; భారతీయులైన వైద్యులు 13; హిందువులు 258; మహ్మదీయులు 45; మొత్తము 321; మొత్తము మీద వేయియంది కేంద్రీయమరణసంఖ్య 32.2. గత పది సంవత్సరములకు దామాషామీద వేయి కేంద్రీయ మరణసంఖ్య 43.8.

మోటారుబండి ప్రమాదము: --- నిన్నటినను ఉదయము 7-45 గంటలప్పుడు నువ గాను నగర పరిపాలక సంఘమువారి మోటారుబండిని పాయిక్ ఇమాజ్ అనునతడు తిరువళ్ళిల్లో నైకోర్డులూడ నవసించుచుండగా కది ను బ్బరాయా చారియను కజ్జుపరివాసిని ప్రోసిగిని వారిమీద గా పోయెను. బాధితుడు వెంటనే మరణించెను.

అద్భుత మరణము; ఇన్స్ ఆక్స్ నూతలలో చచ్చిపడియుండుట: --- క్రిందటి సంగళవారము నాటి సాయంకాలము 6-30 గంటలకు, అలమేలు అను 18 ఏండ్ల ప్రాయము గల బాలికక శేబరము రంగవాధనుమొదలి (రాయ పేట) గారి తోటయందలి నూతలలో తేలియుండెను. పోలీసు వారి కీసంగతి తెలియగానే సబ్-ఇన్స్ పెక్టరు మానుగా రొక పోలీసుజవానుతో నవటికి బోయెను. కశేబరముమీద బట్టెదయు లేనందున వా రాబావిసలుమూలలను శోధించిరి. అంత మరొక స్త్రీక శేబర నుం దుండెను. పరిశోధించగా ఆ రెండవ మనిషి (ఎల్లమ్మ) మొదటిమనిషితల్లి యని తెలియవచ్చెను. ఒక సంగతి నుండియు నాపిల్లకు మనఃస్థిమితము లేనందున నామె యాత్మహత్య జేసికొనినటుల తలపనచ్చును గాని ఆమెల్లమ్మ యెటుల మరణింపవలసినదెన్నో యింకను అర్థముగ నే యున్నది.

స్థానిక వార్తలు

(౧)

జరుగబోవు సంగతులు.

జనవరి 20 శనివారము.

సాంవత్సరిక జంతుప్రదర్శనము (జిప్సోవా, సాయం 3-౧౦.

జనవరి 21 ఆదివారము.

శ్రీ వివేకానందస్వామి వర్ధంతి.

శ్రీబరణి 6 మంగళవారము.

కానకసభా సమావేశము --- ఉద. 11 గం.

చెన్నపురి వార్తాసాతము: --- జనవరి 1 వ తేదీ నుండియు క్రిందటి 14 వ తేదీ సాధారణముగ పరిశోధనలనైన వర్షము 0.49 అంగుళములు. ఈ సంవత్సరము కురిపిన వర్ష మేమియులేదు.

మద్రాసు వాస్తవ్యసంగతులు: --- "పత్తి శుక్ర వారము సాయంకాలము 5-15 గంటలకు శివబాబురామనుగ గా. జె. మెక్లెన్నా గారు, "వ్యవసాయాభివృద్ధి" గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. మన గవ్వయగారు సభాధిపత్యమున వహించెదరు.

మద్రాసు యువజన వాద్యయసంగతులు: --- ఈ నెల 20 వ తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు వరదా ముత్తయప్పను వీధి 55 వ నంబరు నుండియున (జిప్సోవా) డి. సుబ్బు నరసయ్యగారు, "పాదవాధి కారముల" గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. కె. జి. బాలూరావు ఎం. ఎ. బి. ఎల్. గారు సభాధిపత్యమును వహించెదరు.

ఒక కాలండరు: --- "గ్వాలియరు లెడను ఫ్యాక్టరీ టానరీ (మోరారు గ్వాలియరు మధ్యఇండియా)" వారు పెద్ద వైజా కాలండరును మా కార్యాలయమునకు పంపిరి. 12 నెలలకును 12 పుట్రములు గలవు. పచ్చరంగు కాగితములమీద పెద్దపెద్దఅంకెలును అక్షరములును చక్కగా ముద్రింపబడినవి. దీనిని కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ నందుకొంటిమి.

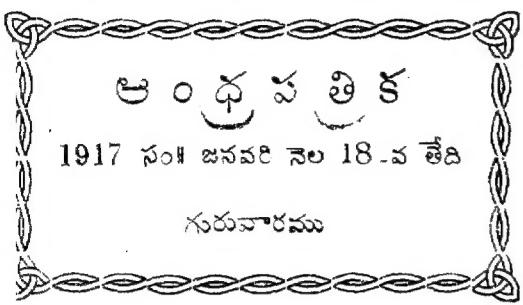
భగవత్తత్వబోధిని సభ: --- ఈ సభ వారి యాజమాన్యముక్రింద, తియ్యెలాజిక్ట్ హైస్కూలు భవనము నందు బ్రహ్మశ్రీ పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యులవారిచే ఈ నెల 20 వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు దుర్వంత రాజ చరిత్రము; 21 వ తేదీ ఆదివారము సా. 4 గంటలకు భీష్మజననము; 6 గంటలకు కత్తెరచి పరిణమము సాగిత్యం గాఢజెప్పబడును.

ప్రాసెనగు గానురూపి: --- 1917 వ సం. జనవరి 14వ తేదీ శనివార మేస్సరులమీద కుష్టియు ప్రాసెనగుగా రిక ఆకస్మాత్తుగా సంభవించిన శరీరానాగోగ్యముచే ఆకుజేయవలసి వచ్చినది. మహాజనులకు గలిగిన భయాభంగమును తొలగించుటకు గాను వేరొకచో ప్రకటింపబడిన క్రింది పాల్ ఇండియాకొ ఎఫెలిటిక్ గ్రౌండ్స్, ఏజిల్లుగారు, నందు ఈ నెల 21-వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5-30 వ గం. గింపబడును. ఇదివరకు తెలియపరపబడియున్న ప్రకారము ప్రాసెనగుగాను కేపు గూడూరునకు ప్రయాణమై పోయెదరు. ఈ కుష్టిలకుగాను 21-వ తేదీ వాటికి తిరిగివచ్చెదరు.

ఆరోగ్యోపన్యాసము: --- పెంజుగూరు ఆంబుల్లెస్సు సంఘమువారి యాజమాన్యమున నిన్నటి సాయంకాలము విక్టోరియా పబ్లిక్ మండిముక ఇ. ఎఫ్. ఎల్విసుగారు "క్షయరోగము. మద్రాసునం దేమి చేయుచున్నది?" అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి. గొ. పి. ఎస్. కళ్యాణి. అయ్యెగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. పెంజుగూరు ప్రభుత్వ మొదలుగా గల సభకు ల తేదీకులు విచ్చేసిరి. మద్రాసు నగరమునందు క్షయ రోగమువలన నుమారు 10 నేలమంది బాధపడుచున్నారనియు, అందు మూడు నేలమంది. వైగా మిక్కిలి భయంకరమగు "అంటు" రోగము (క్షయ) వలన బాధపడుచున్నారనియు ఎల్విసుగారు తన యువన్యాసమున జెప్పిరి. అనేకమంది జనులును, వైద్యులును, దొరలను మారును ఇందునుగూర్చి వల్లెడ్ల పుచ్చుకొనుచున్నచు రోగము ప్రబలముగ నున్నదనియు జనుల పేదరికమువలనన ఆశేకులు గుంపులు గుంపులుగ నొక్కచో నికరించుటవలన నిది యభివృద్ధి నొందుచున్నదనియు అభ్యర్థులు నడిచిరి.

విషయానుక్రమణిక.

ఆధునిక యాచములు	2
ఆంధ్రదేశవార్తలు	3
సమకాలినికాభిప్రాయములు, స్థానిక వార్తలు	4
వృత్తాంతశిఖలు	5
ప్రధానవ్యాసము	
విల్పన రాయచారము	6
వార్తలు-వ్యాఖ్యలు	7
విరోధాచారసంగ్రహము	
విదేశ తంత్రవార్తలు	8
దేశీయ తంత్రవార్తలు	9
జాబులు	10
శిక్షణాసంఘము	11-12
విద్యార్థుల ప్రాప్తి	13

విల్పన రాయచారము.

ఆధునిక పక్షములకు సంఘిని జేసికొనవలయునను సంకల్పము గలదని యుద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. కాని ఏపక్షమునకు సంఘి లాభమో ఏపక్షమునకు సంఘి అత్యంతావసరమో ధర్మసంక్షాపనమునకు సంఘి ఎంత అనుకూలమో నిర్ణయమైన గాని సంఘప్రయత్నములు ఫలవంతములు గావు. రుమేనియా విజయము జర్మనురాజ్యమునకు ప్రాబల్యమును గలిగించినది. జర్మనులు మిత్రమండలి నోడించలేదు. మిత్రమండలిజలము దిన దిన ప్రవర్ధమాన మగుచున్నది. ప్రస్తుతస్థితియందు సంఘిని జేసికొనుట జర్మనులకు అనుకూలము. మిత్రమండలికి ప్రతికూలము. యూరపు ఖండమునందు స్థిర శాంతిని జాతీయధర్మమును స్థాపించుటకు ఈయుద్ధము తోడ్పడకపోయిన రణదేవతకు ఆహూతి చేయబడుచున్న లక్షల సైనికులు అర్బుదముల ద్రవ్యము నిర్భాగ వ్యయ మగును. యూరపుఖండమునందు స్థిర శాంతి స్థాపితమగుటకు కొన్ని మూలనూత్రములు గ్రాహ్యములు గావలయును. ఆ సూత్రములను గ్రహించక శాంతిని స్థాపించుటకై విల్పనగారు చేయు ప్రయత్నములు జర్మనుల మాయోపాయముల ఫలము గాని సద్భావ ఫలముగాదు. యూరపుఖండమునందు మధ్యరాజ్యములు-జర్మని-ఆస్ట్రియా-ప్రథమ బల మగుటకు ప్రయత్నించినవి. జర్మనులు లోకసామ్రాజ్యమును స్థాపించుటకు సమకట్టిరి. జర్మనుల ప్రయత్నములను నిష్ఫలము చేయుటకు ప్రాన్సురుష్యా ఇంగ్లాండు సమకట్టినవి. సర్వీయా రుమేనియా మాంటెనీగ్రో బెల్జియము రాజ్యములను జర్మనులు జయించిరి. ఆస్ట్రియా తుర్క్కి బల్గేరియా రాజ్యములను మిత్రసామంత రాజ్యములను గ జేసిరి. జాబ్బికునుండి బాస్కరసువరకును జర్మనుల ప్రతిభయ ప్రతిహతముగ సాగుచున్నది. జర్మనుల ప్రతిభను భేదించిన గాని యూరపునకు జేమము గలుగదు. స్వయం వ్యక్తిత్వము గల ప్రజలు మధ్యరాజ్యములందు లీనము చేయబడుచున్నారు. ఆ ప్రజల స్వయంవ్యక్తిత్వమును స్వతంత్రమును గాపాడుట యుద్ధమునకు ఫలము. జర్మనులు వర్తమాన సంగ్రామమువలన స్వల్ప రాజ్య వివాళనమునకు విశేషముగ దోడ్పడు

చున్నారు. స్వల్పరాజ్యములను జాతులను జర్మనుల బారినుండి రక్షించుట యుద్ధమునకు ఫలము. ఈ నిశ్చితమైన ఫలములు సమకూరనపుడు స్థిర శాంతిస్థాపనము దుర్లభము. స్థిర శాంతి స్థాపనము దుర్లభమైనపుడు యుద్ధమువలన మిత్రమండలి సాధించిన ఫలమేమియును లేదు. జర్మనుల లోకదండయాత్ర కీసంధి మొదటిమెట్టు కాగలదు. యుద్ధమునకు కాలుత్రవ్వినది జర్మనురాజ్యము గాన ప్రజాక్షయమునకును సంక్షోభమునకును గారకులు జర్మను లని మిత్రమండలి విల్పనగారికి తెలుపుట సహజము. జర్మనులు యూరపునందు ప్రథమరాజ్యముగ నుండుటకును లోకమునందాధిక రాజకీయ ప్రాబల్యమును బడయుటకును చిర కాలమునుండియును ప్రయత్నములను చేయుచుండిరి. ఆ ప్రయత్నముల ఫలము యుద్ధము. బెల్జియము లూజెంబర్గు రాజ్యముల తటస్థితిని స్వయంగా మాంటెనీగ్రో రాజ్యముల స్వతంత్రస్థితిని జర్మని భేదించినది. జర్మనులు బెల్జియనులను సర్వీయనులను క్రూరహింసలకు పాలుచేయుచున్నారు. శ్రీ పురుషులను నిర్బంధముగ గొనిపోయి బానిసలను జేయుచున్నారు. ఆక్రాంతదేశములలోని ప్రజలను దాష్టన్యములకు క్రూరహింసలకు పాలుచేయుచున్నారు. సముద్రరంగమునందు యుక్తాయుక్తవివేకము లేకును స్త్రీమరులను మంచి ప్రజాక్షయమును జేయుచున్నారు. ఆస్ట్రీనియా దేశమునందు జర్మనులు తురుష్కులు గలసి ఆస్ట్రీనియనులను నిర్మూలము చేయుచున్నారు నిరాయుధులును నిస్సహాయులును వైన ప్రజలను బాంబులను ప్రయోగించి చంపుచున్నారు. నిర్ణయకాలేక పేలుకన్యను ప్రయత్నమునాకాధికారిని వధకు పాలుచేసిరి. నిష్కారణముగ సుందరములైన లావేయను రీముకట్టాముల నాశనము చేసిరి. జర్మనుల దుండగములకు కారణము స్వార్థకరత్వము గాని ధర్మరక్షణము గాదు. భూదాయ గాదు. కరుణాస్వభావము గాదు. లోకమునకు ఘోరమైన యుపచారమును జేసిన జర్మనులకు తగిన ప్రాయశ్చిత్తము గలుగనంతవరకు సంఘిని జేసికొనుట వలన లోకమున కన్యకము గలుగుచుగాని శుభము గలుగనేరదు. సంఘివలన లోకమునకు శుభము గలుగుటకై ఆక్రాంతదేశముల నొసంగుట నష్టపూరణమును జేయుట రక్షణోపాయమునుగల్పించుట సాధనములని మిత్రమండలి తెలిపిరి. జర్మనులు సంఘిని గోరిరి కాని సంఘినియమములను తెలిపి యుండలేదు. పరుల రాజ్యములందు సుఖముగ నివసించుచు వేదాంతోపదేశములను జేయుటలభము. స్వదేశసంరక్షణమునకై సర్వమును ధారవోసిన బెల్జియనుల సర్వీయనుల దుర్భరదుఃఖవేదన జర్మనులకు అన్వేషకరము. బెల్జియము సర్వీయా మొదలగు రాజ్యములను జర్మనులు పరిత్యజించి నష్టపూరణమును జేసినగాని సంఘి యసంభవము. సంఘినియమమువలన ఆస్ట్రియనులకు సర్వీయనులకు, జర్మనులకు పరాసులకు, జర్మనులకురుష్యనులకు, గల కలహకారణము లంతరింపవలయును. యూరపుఖండమునకు జర్మనుల దాష్టన్యప్రదనము తొలగవలయును. స్వజాతీయాభివృద్ధి కనురూపముగ రాష్ట్రములు నిర్మితములు గావలయును. జర్మనుల సంధివచనములందు సంధినియమములు సూచించబడలేదు. సంధినియమములు లేని రాయబారమును విల్పనగారికి అంగీకరించిరో తెలియకున్నది. యుద్ధారంభమునుండియును సంధిని జేయుటకు తటస్థరాజ్యములకు ప్రమేయము లేదని మిత్రమండలి అసందిగ్ధముగ దెలుపుచున్నది. బెల్జియము ప్రజల దుర్దశను తొలగించుటకు తోడ్పడని విల్పనగారి సంధి

ప్రయత్నములు మిత్రమండలి కామోదము లగునని ఎవరును తలచియుండదు. మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరము వారి దృఢసంకల్పమును సరళస్వభావమును తెలుపుచున్నది. ఆంగ్లేయులు యుద్ధమువలన నపారమైననష్టమునుబొందినను జర్మనులఅధినివేళ ఫలములను జయించినను కొంచెమైనను లాభము నాశించలేదు. ఆంగ్లేయుల సంకల్పము ధర్మస్థాపనము శాంతిస్థాపనము గాని లాభము గాదు. మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరము జర్మను చక్రవర్తి కి పారమైన క్రోధమును గలిగించినది. మానవసంహారమునకై భగవత్సహాయమును గోరువారు స్వాభిమానము నెరుగుదురు గాని భగవంతుని మహదానంద ప్రదమైన మహిమ నెరుగనేరరు. సంధివచనములను తిరస్కరించిన మిత్రమండలివై జర్మను చక్రవర్తి చూపిన యాగ్రహము దీనికి నిదర్శనము. కెయిజి జర్మను ముఖ్యమంత్రికి సంధి విషయమై వ్రాసిన లేఖయందు దీ భానము గలదు. “శత్రువేళపు పరిపాలకులు సంఘిను పదము నుచ్చరించుటకు నైతికమును ధైర్యము లేనివా రుటచే ననత్యముల వలనను కల్పవలననను ప్రజలను సంగ్రామబద్ధులను గానించుచున్నారు. మనస్సాక్షిని గుర్తించ గలిగినట్టియు శాశ్వతమునకు బాధ్యుడనని తెలియజాతినట్టియు స్వదేశ శత్రువేళముల ప్రజలపట్ల కనికరము గలిగినట్టియు, కనముజ్జేత శాన్తినిర్వహణములగుగార్చి పరుల సత్యకల్పన మొనరించిన సరకు చేయనట్టియు, ప్రపంచమును బాధలనుండి తొలగించుటకు మనశ్శక్తి గాఢముగ కలిగినట్టియు, పరిపాలకుల కిచ్చునవలసిన యానత్య కత కలదు. నా కీ ధైర్యముకలదు. దైవమువై భారముంచి నే నందులకు గడంగెదను. ఈ పద్ధతి ననుసరించి లేఖలను వ్రాసి నాకు పంపుడు. ఆలసింపక వెంటనే వలయు సన్నాహమును సమకట్టుడు.” జర్మనుచక్రవర్తి కనికరము గలవాడు గాననే అపార్థిశము ముష్టియుద్ధమునుదలపెట్టుచుండురు. లోకమును జర్మనుల బలదర్శముల పేరు చెప్పి భీతావహాచిత్తులను జేయుచుండును. యుద్ధమునకు మూలకారకులైన ప్రవ్యయల కపటనాటక మెవరినిగాని వంచించ జాలదు. మహాసంగ్రామ మేధర్మనూత్రములను స్థాపించుట కారంభించ బడినదో ఆ ధర్మసంస్థాపనలు స్థాపితములు గాకను శాంతిస్థాపితమైన మిత్రమండలి తమ ప్రజలకును పక్షమునకును లోకమునకును నిర్మిమిత్రము గ నవకారము చేసినదగురు గాని యుపకారము చేసినది కాజాలదు. విజయసోపానము నెక్కుటకుకుక్రమించిన మిత్రమండలి సంధి ప్రయత్నములను నిరసించుటయును యుద్ధమునుచేయుటయును శ్రేయస్కరము, ధర్మము

(ం)

బెజంటుగారి యాంధ్రదేశ సంచారము.

శ్రీమతి బెజంటుగారి యాంధ్రదేశ సంచారము పదేండ్లక్రితము జరిగిన బిహేన చంద్రపాలుగారి సంచారమును స్మరణకు దెచ్చుచున్నది. అపుడు స్వదేశాదోళనము, ఇపుడు స్వరాజ్యాదోళనము. పాలు గారు బ్రహ్మచుత్రప్రవర్తకుడు దేశభక్తుడు మహావక్త. పాలుగారి యుపన్యాసములు ఆంధ్రదేశమునందు పరమోత్సాహమును గలిగించినవి. ఆంధ్రదేశము వందేమాతరం ధ్వనులతో ప్రతిధ్వనిల్లినది. స్వదేశభావముతో నావృత మైనది. అన్ని పట్టణములందును వేలకొలది ప్రజలు పాలుగారి యుపన్యాసములను విని యానందించి ఉత్సాహభరితు లైరి. ప్రజలు పాలుగారికి బ్రహ్మరథమును పట్టిరి. ఆ యుత్సాహము కొంత యంతరించినను ఆంధ్రజాతీయకళాశాలయందును ఆంధ్రమహాసభయందును భిన్న రూపమున వర్ధిలుచున్నది. పదేండ్లయందు దేశమునందు వర్ధించుట

కలవిగాని మార్పుగలిగినది. పాలుగారి కాలమునం దారంభమైన స్వదేశాందోళనము ఇప్పుడు రాజ్యాంగాందోళనము రూపమును దాల్చినది. ఆంధ్రదేశమునందు మూలమూలములు ఆంధ్రరాష్ట్రభావము స్వరాజ్యభావము వ్యాపించుచున్నవి. ప్రజాభీష్టములన్నియును స్వపరిపాలనమునందు కేంద్రీకృతములై యున్నవని దేశాభిమానులు గ్రహించిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర లాభములను గ్రహించగల యాంధ్రులు స్వరాజ్యలాభములను సులభముగ గ్రహించగలరు. ఇక్కారణముననే ఆవిజయము గారి ఆంధ్రదేశసంచారము జయప్రదముగ జరిగినది.

వంగదేశీయులకువలె నాంధ్రులస్వభావము దారము. సంకల్పములు విశాలములు. ఉత్సాహముపరిమితము. ఆంధ్రదేశమునందు స్వరాజ్యసమితు లధికముగ స్థాపితము లగుటకు ఆంధ్రుల శీలమే కారణము. ఆవిజయము గారు బ్రహ్మజ్ఞానసమాజమున కధ్యక్షురాలు; స్వరాజ్యాందోళనమునకు కారకురాలు; మహావక్త్ర. ఇట్టి ప్రతిభావంతురాలను సమానించుట యాంధ్రులకు సహజశీలము. గత వాసరమునందు బెజంతుగారు విజయగిరిము, విశాఖపట్టణము, చాల్సేరు, కాకినాడ, రాజమహేంద్రవరము, ఏలూరు, గుంటూరును ప్రదేశములందు సంచారమును జేసి స్వరాజ్యమునుగూర్చియును బ్రహ్మజ్ఞానము గూర్చియును గంభీరోపన్యాసములను జేసినది. ఆంధ్రనాయకులైన భూపతిరాజు వేంకటపతి రాజుగారు, పోలవరం జమిందారుగారు, చిలకమర్తి లక్ష్మీచరసింహంగారు, మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు మొదలగు దేశాభిమానులు బెజంతుగారికి స్వాగతంబు నొసంగియును సభాధిపత్యమును వహించియును బెజంతుగారిని సత్కరించిరి. ప్రజలు బెజంతుగారికి హారతుల నిచ్చియును పుష్పమాలలను సమర్పించియును గీతములను పాడియును హృద్గతమైన స్వాగతంబు నొసంగిరి. ఆ స్వాగతములు బెజంతుగారి కాంధ్రుల సరళస్వభావమును సాధుశీలమును దేశాభిమానమును భాషాభిమానమును విశదీకరించి యుండును. బెజంతు గారు అన్నిచోట్లను స్వరాజ్యతారకమంత్రోపదేశమును బ్రహ్మజ్ఞానోపదేశమును జేసి ప్రజలనుత్సాహ పరచుటను జేసినవిధ మివే ప్రతీకయందు లేఖముఖమున ప్రచురింపబడినది. ఉపన్యాసములను వినిన శ్రోతలకును చదివిన చదువరులకును దేశ సేవావ్రతము దురారాధ్యమని బోధ్యము గాని సుఖారాధ్యము గాదని బోధ్యము గాగలదు. బెజంతుగారి పూనిక దేశాభిమానుల కాదర్శముగ నుండదగి యున్నది. స్వరాజ్యాందోళనమును వ్యాపింపజేయుటయందు బెజంతుగారికి సందిగ్ధభావము లేదు. నిరుత్సాహము లేదు. దౌర్బల్యము లేదు. బెజంతుగారు తమ ధనమును కాలమును ఆరోగ్యమును స్వరాజ్యభావవ్యాపనమునకై సమర్పించుచున్నది. స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యములను ప్రాణములను సమర్పింప సిద్ధముగ నున్నది. ఆంధ్రోద్యమప్రాప్తికై బెజంతుగారివలె త్యాగమును బూనుట ఆంధ్రనాయకులకు ధర్మమై యున్నది. బెజంతుగారు ఉపదేశించిన స్వరాజ్యమంత్రమునందు ఆంధ్రుల విమోచనమునకు సాధనమైన ఆంధ్రరాష్ట్రమంత్రమును సంతర్గతమై యున్నది. ఆంధ్రులు తదేకనిష్ఠతో నాంధ్రరాష్ట్రమంత్రమును జపించిన ఫలమును సాధించగలరు. బెజంతుగా రాంధ్రదేశసంచారమును జేసి మన తారకమంత్రమును జపించుటకు మార్గమును జూపి మన కృతజ్ఞతకు పాత్రతను గడించినది.

జర్మనీ నుండలి శ్రీవిద్య
ప్రజల విద్యాప్రతిపత్తినిజిట్టి దేశముల యాస్పత్యమును సభ్యతను నిర్ణయింపవచ్చును. సంఘమునకు జీవాంగములగు శ్రీపురుషుల విజ్ఞానము జాతివికాసమునకు ప్రమాణముగనుండును. వివిధదేశములందు శ్రీల విద్యాప్రతిపత్తిని గమనించినప్పుడు వారి జీవన సంకల్పము గోచరించును. 1911వ సంవత్సరమునందు కంటే 1916 నందు జర్మనీయును రెట్టింపు శ్రీలు విద్య నభ్యసించియుండిరి. వివిధ విశ్వవిద్యాలయములందు 1916 నందు చేరి చదువుకొనినవారు 5460 చుండి శ్రీలు. అయిదు సంవత్సరములక్రిత మక్కడ విద్యాభిబృందమునందు నూటికి 4.8 వంతులుమాత్రము శ్రీలు చదువుకొనుచుండిరి. అట్టిది నిరుడు 10.5 వంతు శ్రీలు చదువుచుండిరి. గత అయిదు సంవత్సరములందు గణితశాస్త్రము, ప్రకృతిశాస్త్రము, వైద్యశాస్త్రములందు శ్రీల యభిరుచి వృద్ధియైచి. జర్మనీలోని శ్రీలందు చాలచుండి వైద్యశాస్త్రమును విశేషముగ నభ్యసించుచున్నారు. భాషాతత్వము, చారిత్రమును, రాజ్యాంగమును, వ్యవసాయమును, న్యాయశాస్త్రమును నభ్యసించు శ్రీలును క్రమక్రమముగ వృద్ధి పొందుచున్నారు. యుద్ధము వలన జర్మనీయుడు శ్రీ విద్యాభివృద్ధికి ప్రతిబంధకము కలిగి యుండలేదు ముఖ్యముగ బర్లిను, ఫ్రాంకుఫర్టు మొయును, మ్యాన్చెస్టర్, హాల్లి, మ్యూనిక్ విశ్వవిద్యాలయములందు చాలచుండి శ్రీలు చేరి చదువుకొనుచున్నారు.

చెన్నపురి నగర పాలక సంఘము
మనువైదవ తేదిని గూడిన నగరపాలకసంఘపు సమావేశమునందు కన్యకాపరమేశ్వరీ వైద్యాలయమునకు సంవత్సరము నకు 500 రూపాయల సహాయధనము నిమగ్నములు తీర్మానింపబడినది. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరు, త్యాగరాజురెడ్డిగార్ల పట్టుదలవలన నీవిరాళము 500 రూపాయలకు తగ్గవంతుటకు కారణమైనది. ఆసుప్రతులకు నేలరూపాయలను నగరపరిపాలకసంఘమువారి యున్నందు 500 రూపాయలకై పట్టుపట్టుట యుక్తముగ లేదు. కన్యకాపరమేశ్వరీ సంస్థాపనలకు వలయు ధర్మాదాయము లేదు. ఉన్నను ఆ ధర్మాదాయము నుండి సహాయము నశేషించెడి సంస్థాపనము లనేకములు గలవు. వీరల యారోగ్యక్షణమునకై పోషించుచున్న కన్యకాపరమేశ్వరీ వైద్యాలయమునకు లిగిన సహాయమునజేయుట ధర్మము. నగరాదాయమునకు విశేషభాగము వైశ్యులవలన నుత్పన్న మగుచున్నది. నగరపరిపాలనమునకు సంబంధించిన చిత్తుకాసనమును ఉపసంఘము విచర్చింపవలయు నని మా. టి. రంగాచార్యులు గారుపాదించిన తీర్మానము నిరాకరింపబడినది. చిత్తుకాసనమునందు విరుద్ధములైన విషయము లనేకములు గలవు. ఆ విషయములను నగరపరిపాలకసంఘము మొదటను విచర్చించి నూచించిన పద్ధతుల ననుసరించి మార్పులను నిర్ణయించి పాలకులకు దెలుపుట యుక్తము. ఉపసంఘము మొదటను విచర్చించిన యుపసంఘపు మార్పులను నగరపాలకసంఘము నిరాకరించుట విరుద్ధముగ నుండును.

“ముసల్మానుడు” గారి దడిచిపెట్టు
“ముసల్మాను” అను సంతకము పెట్టి ఒకముసల్మానుడు హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును కలిగిన సభ్యతను పరిహసించుచు మూడుకలముల లేఖను లాహోరు సివిలు అండు మిలిటరీ శాటిఫైప్రతికట ప్రాసించుచున్నాడు. హిందువులకు, మహమ్మదీయులకు పొందుకుదురుట కండ్లలో కాకము చల్లుకొనినట్లు ఈప్రతికట కున్నదని ఈయధ్య అధి వెడల గక్కిని విషమే నిదర్శనము. అట్టిప్రతికట “ముసల్మానుడు” గారు ఏమిప్రాసించిన పరమానందముతో ముద్రింపబడుచుంటు కేమి సందేహము? కాని చిన్న ఆక్షరములలో ఒకకలము ఫలము నాక్రమించుకొనిన ఈలేఖలోని ముఖ్యాంశములను తేలికములకముగ బంపి, తమకు వృథా ధనవ్యయమును, మాకు కాగితపుకర్పణను అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సువారు కలుగజేసి నందున కని చింతించుచున్నాము. ఈ లేఖలో నిదర్శన పాడిన ప్రాతపాటయే గాని ఒక్క కొత్తసంగతి, ఒక్క ఆలోచనమును పురికొల్పినట్టి యంశము కందుకొగడాతో వెతికిచూచినను కనపడదు. హిందువుల పెంతు అంతులనలె ముసల్మానులనడచుచున్నారట. మాస్టిములీరు స్థాపించిన పదిసంవత్సరములనుండియు వేరుగనుండి, హిందువులతో జీవనసౌభ్రాతయే గాక, వారిని పరిహసించినవారు ఇప్పుడు వారితో జీవనసౌ వారంధ్రప్రాయులనుట కేవలము సాహసము. పదిసంవత్సరముల రాజకీయానుభవమును, లోకచారిత్రపఠనమును ముసల్మాను లంత

వార్తలు, వ్యాఖ్యలు.
(౧)
గ్రేటుబ్రిటనులో అయిదు లక్షలచుండి శ్రీలు యుద్ధపరికరములను జేయుచున్నారు.
చెన్నపురికి గవర్నరుగ నుండిపోయిన సర్ ఆగరు లాల్ గారు కొద్దిరోజులలో బొంబాయికి వేంచేయుచున్నారట. అచ్చటనుండి వారు మనదేశమునకు దనేకచోట్ల సంచారము చేసివరట. నిరుకు శీతకాలమునందు సంయుక్త రాష్ట్రముల రెట్టి నెంట్లు గవర్నరుగనుండిన సర్ బాక్ హ్యూవెల్లు గారు ఈవిధముగనే సందరించి వెళ్లిరి. యుద్ధావంతికము చేయుబడచున్న సంస్కరణము లనావశ్యకములని హోగా హోగ్ పోయెను పారసేకోద్యోగులకు చెప్పు యాత్రమీద హ్యూవెల్లు గారువచ్చిన తరువాత తెలియవచ్చినది. ఇంగ్లాండు లోను హిందూదేశపు పింఛనును ఇప్పటికిని తినుచున్న ఆంగ్లో హైందవులు యుద్ధావంతికము సంస్కరణములు కొన్ని జరిగినను ఆవి ప్రయోగమునందు నిష్ఫలమౌన మగుటకయి అనేక తేలములను పన్నుచున్నా గనియు వివచించుచున్నది. సర్ ఆగరు లాల్ గారి గాయబోయు ఈవ్యవహారమునకు సంబంధించినది కాకుండును గాక.
(౨)
ఫిబ్రవరి నెల 7-8-9-16 తేదీలను సామ్రాజ్యకాసనసభి ఢిల్లీలో జరుగగలదు. మోహనరాజు-వాన్సు ది. సి. ఎస్. గారు సామ్రాజ్యకాసన సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.
యుద్ధవిషయమున పోవుగారి బావమున మార్పు కలిగినదా యని యొక ముఖ్యోద్దేశమునందుండి పెంట్టుల హ్యూను సంఘమువారి ప్రతినిధి యమగ గా నట్టిదేదీయును కలుగలేదు; పోవుగారు తటస్థభావమునే పూరించుచున్నారు; కాని మిత్రమండలి నేరలు చేసిన కార్యములకంటె జ్యోతుల దురాగతములు వేయిరె ట్టికముగ దారుణములై యున్నవని పోవు గారు తెలుచుచున్నారని ఆ యుద్దోగి చెప్పెను.
వరకును కొట్టుకొనుచున్న ఆంధ్ర కాసనమునండి బతుకుపడవేసి, వారి న్నాననేతియును నేటికి వికసింపజేసినదని చెప్పినచో ఎక్కువ న్యాయమంతయుగ నుండును. ఇప్పటికిని ఆంధ్రకారమునందున్నది “ముసల్మానుడు” గారివంటి వ్యాసర చతులేమమా. మహమ్మదీయులు రాజకీయత్వము, నాస్కము, కత్తవములు వేరట. హిందువులలో జేరుట ఆయుధాత్మకేసికొనుట యట! వారిచుతము, ఇతిహాసము, ప్రకృతి, పరిపూర్ణముగ వేగుటవలన హిందువులతో పొందుపాడదట. ఈయత్మనా త్యయ జేసికొనుటకంటె “ముసల్మానుడు” గారును, వారి స్నేహితులును ఈపాడు హిందూదేశమును వదలిపెట్టి, వారి ఇత్తియ నికేతనముగ బద్దామకో, కాన్ స్టాంటినుపోలుకో, నుక్కాకో వెళ్లుట ఉత్తమము చాదాపు వెయ్యి సంవత్సరములనుండియు, హిందూస్థానమందు కాపురముండి, ఇక్కడ పుట్టి, ఇక్కడ పెరిగి, ఇక్కడ చచ్చుకట్టి వారును, హిందూదేశము వారిది కాదనియు, హిందువులు వారిసోదరులు కారనియుతెలుచుచున్న వారును ఈ 1917వ సంవత్సరమునదిప్పటికిని యుండుట సంతాపకరము. మహమ్మదీయులలో ముస్మాతక భాగము హిందూయతమునుండి చేరినవారి యుండగ వారిని హిందువులకును సన్నిహితపొంధ్యము లేదని వ్రాయుట విపరీతము. వారిని, వీరిని చిరకాలము నుండియున్న విరోధములు పొందిక నోడ గూర్చవట. ఇట్టి తెలివి తక్కువ వ్రాతలును, బెజు ప్రతీక మాదిరి పుల్లిగములు పెట్టి జూచువారును ఇందుకు కారణమని “ముసల్మానుడు” తెలిసికొనును గాక. విద్య వృద్ధియైన కొలదిని ఈ ప్రాతివిరోధములు సమసి, ముసల్మానులును, హిందువులును “వంశమాతరం” అను దినములు ఎప్పుడో కాగలవట. ఇంత భాగుగ ఇంగ్లీషువిద్యకు చదువుకొని, మాకు కలములు మిలిటరీ ప్రతీకలో చెడవ్రాసిన “ముసల్మానుడు” గారు నేర్పిన గొప్పచదువే ఈవిధముగ పరిణమించినచో ఇట్టివిద్యావ్యాపకము వలన ఏమిలాభముకలుగబోవునా యని భయము వేయుచున్నది. అసేతు హిందూచలపర్యంతము చకోపు మధువస్యముతో దేశము పరవశతగుచుండ, గుడ్లగూబ దేశదేశ తనకకప్పుతు. మిలిటరీ నెడలుకు గుడ్లగూబ మాత్రమే చురుగుగానగుచున్నచో స్వగ్రామభవముజూచి ఎవరును ఆనందింపవలసిన పనిలేదు.

ఐరోపా మహా సంక్రామము

ఆయుధనిర్మాణములు - జర్మనుల మహత్ప్రయత్నము.

బ్రిటిషు ఆయుధనిర్మాణములపై ప్రకటనము.

మిత్రమండలి ఆదేశములను గ్రీసువారు పూర్తిగా నంగీకరించుట.

(రైటును ఏజన్సీ.)

ఇంగ్లాండు

లండను, నవంబరు 17:—

లండను, జనవరి 18:—పీరు యుద్ధవ్యయములకు 20 లక్షల పౌనులను కొరతనుపానికి జరుగి తీర్చి.

సౌకల్యము ముంచుట.

లండను, జనవరి 17:—బ్రూకువుకు (బ్రిటన్) గ్రోల్లు (వార్షి) వార్షిక స్వీదము) నాకలు ముంచబడినవి.

బ్రిటిషువారి క్రొత్త ఋణము

లండను, జనవరి 17:—5 కోట్ల పౌనులు బ్రిటిషువారికి బదులిచ్చుటకు నుకల నిధ్యము చేయబడినది న్యాయార్థముండి తిరివాగ్త వచ్చినది.

ఒక జర్మనుయుద్ధనౌక చాల మిత్రమండలి నౌకలను ముంచుట

లండను, జనవరి 17:—ఈ క్రింద వివరింప బడిన నౌక లను జర్మను యుద్ధనౌక ముంచినట్లు వెరనంబుకోనుండి వచ్చిన వార్తవలన స్థిరపడిన దని నౌకాధికారులు ప్రకటించిరి. (ద్రామిటిస్టు - రెడ్డాచుమై - మినియా - నెటు హెర్బుహు - హంటు - టెంపిల్ - కింగుబాల్డి - వాల్టెరు - బాస్టికు - (బ్రిటన్) వాంబెను - అసిరెను - (ఫ్రాన్సు).

శత్రువులు వెయింటు ధి యెడోరు నౌకను పట్టుకొని తీసికొనిపోయినది యాహుజేయకాకను పట్టుకొని ముంచ బడిన నౌకలలోనివారిని 400 మందిని దానిలో నెక్కించి పంపివేసి రనియు తెలిసినదిగాని ఆవకలు కెండు నేమైనవో తెలియలేదు. హున్నుమారు అను జపానునౌక ఈ నెల 15 వ తేదీని పెర్మాంబుకోరు మునిగిననౌకల కెస్తావలను 287 గురు నావికులను తీసికొని వచ్చినది. దేశంబురు 12 వ తేదీకిని జన వరి 12 వ తేదీకిని మధ్య నీ నౌక లన్నియును ముంచబడినవి.

ముణము

లండను, జనవరి 17:—పానెక్స్ ప్రాండర్డ్ ట్రైపు ఎ న్యూరెస్సు కంపెనీ-కోయలు ఇన్వెస్టరెస్సు కంపెనీలవారు 30 లక్షలు బహు విచ్చేద మనిరి.

మరణములు

లండను, జనవరి 16:—హెర్బర్ట్ ప్రిచెండరి మాను గారు మృతి పొందిరి.

లండను, జనవరి 17:—అడ్మిర్లు డ్యూయూ - విలి యంక్ మాన్సుగార్డు మృతిపొందిరి.

ఫ్రాన్సు

జర్మను చక్రవర్తి లేఖ

పారిసు, జనవరి 17:—జర్మనుల సంధిలేఖను మిత్ర మండలివారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము ప్రకటించబడిన పిమ్మటనే జర్మనుచక్రవర్తి చాన్సులరుకు వ్రాసినలేఖ ప్రకటించబడినది. జర్మనుచక్రవర్తి భుర్రగ్రహము నిలుల వెల్లడించి మిత్రమండలి లేఖనల తటస్థదేశములందు కలుగు ప్రతికూలభావమును తగ్గించుట కిది జర్మనుల పన్నుగడ యని పత్రికలు వ్రాసినవి.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, జనవరి 17:—బయరేనుకు దిగువను లెను ఎన్వెజను యొద్దను మేము శత్రువులను తరిమితిమి. మ్యూజా గుట్టలమీదను అప్రిమింట్లు ఆడనిలోను చాలచోట్ల మేము శత్రువుల స్థానముల నాక్రమించితిమి.

మిత్రమండలివారు

పారిసు, జనవరి 17:—సంధిని గూర్చి ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి లేఖను బలపరుచుచు స్విట్జర్లాండు స్కాండినేవి యా దేశములవారు గూడ మిత్రమండలికి వ్రాసియున్నారు. అది సాధ్యపడదని సకారణముగ మిత్రమండలివారు వారికి బదులు వ్రాసిరి.

రష్యా

రీగా అవస్కందము.

లండను, జనవరి 16:—రీగా అవస్కందము తుదముట్టిన దని చాలమంది పెట్రోగ్రాడు విలేఖకులు వ్రాసిరి.

అనటాలా తీరమున రష్యావారి దాడి.

లండను, జనవరి 16:—ఈ నెల 6 వ తేదీని కొన్ని రష్యానౌకలు అనటాలా తీరమున దాడినలిపి ఆహారపదార్థము లను గొనిపోవుచున్న 40 నరకుల యెడలను ముంచినవి.

జర్మనుల ప్రకటనము.

లండను, జనవరి 17:—స్కోర్డనుకు దక్షిణమున పోయ ప్రారంభ మైనదని జర్మనులు ప్రకటించిరి.

క్రొత్త రష్యా రాయబారి.

పెట్రోగ్రాడు, జనవరి 17:—వెనుక విదేశేయలిగా నుండిన సెజెనవుగారు క్రిత్తికేషులకు కాంటు బెకనుద్రాపు గారి స్థానమున లండనునగరమున రష్యా రాయబారిగా నుండురు.

జర్మనీ

జర్మనులు విరివిగా నాయుధముల నిర్మించుట

లండను, జనవరి 17:—జర్మను లత్త్యధికముగ నాయుధముల నిర్మింప యత్నించుచున్నారు. మేము నిర్మాణ మున వారిని మించుట నిశ్చయము. అందులకు మా నిర్మాణ కాలలలో 5 లక్షలమంది స్త్రీలు పనిచేయుటయే ముఖ్యకారణము. కాన జర్మనుల నూతనయత్నములను మించుటకు మన మత్త్యధిక పీక్షతో పనిచేయవలెనని ఆయుధనిర్మాణ మంత్రుల కార్యదర్శి కెల్లవేగారు తెలిపిరి.

బాల్కను

గ్రీసు రాజసేన

పారిసు, జనవరి 17:—15 దినముల నాటికి గ్రీసు రాజ సేన నిరుపద్రవకర మగునని మాంటెను పత్రిక వ్రాసినది.

మిత్రమండలి ఆదేశముల నన్నిటిని

గ్రీసువారు రంగీకరించుట.

లండను, జనవరి 17:—ఎఫ్. ఎలియటుగారు మరల ఏథెన్సులో రెవ స్థానమునకువచ్చి మిత్రమండలివారి ఆదేశముల నన్నిటిని నిష్కర్షగా గ్రీసువారు రంగీకరించినది తిరివాగ్తను పంపిరిని రైటు తెలిపెను.

బ్రిటిషువారి అంత్యలేఖను గూర్చి గ్రీసు ప్రధానమంత్రితో మాట్లాడుటకు ఎలియటుగారు సోమవారమునాడు ఏథెన్సునగరమునకు వెళ్లిరి. గ్రీసువారి అంత్యలేఖలోని వివరతులను శిక్షముగ నచును జరిపినవో మిత్రమండలి రాజతంత్రులు మరల ఏథెన్సుకు వెళ్లుట జరుగవచ్చును.

రుమేనియా రంగము.

లండను, జనవరి 17:—రుమేనియానుండి నిన్న వచ్చిన వార్తలవలన నచట జర్మనుల యావేగ మడగినదని తోచుచున్నది. రష్యా రుమేనియా సేనలు మరల నూల్కొనినవి. సెరెతుపంక్తియం దాసేన స్థైర్యమున నిలిచి ఉత్తరభాగమున శత్రువాస్తగతముకు ప్రదేశమును మరల వశపరుచుకొనుచున్నది. బ్రెలాగలట్టులకుభ్య తీవ్రముగ పోరు జరుగుచున్నది. వానిని పట్టుకొనుటకు మెకన్సును తీవ్రముగ పోరుచున్నాడు. గలట్టుకు పశ్చిమమున 30 మైళ్లలోనున్న ఫండెనీ యొద్ద రష్యా సేన ప్రబలముగ తలపడినది జర్మనులు ప్రకటించిరి.

రుమేనియా రంగము

లండను, జనవరి 17:—ప్రతియాకు నైరుతిని శత్రువులు రుమేనియాపాసి తలపడిరి. మేము తలపడి వారిని తరిమితిమి. గార్లెస్టినుండిగూడ మేము జర్మనులను తరిమితిమి; గాని మరల వెనుకకు పోవలసివచ్చినది. చడెనిని మేము పట్టుకొంటము. శత్రువులనట మరల తలపడి యెడివని రష్యా వారు ప్రకటించిరి.

రైలుబండ్లు డికోనుట

చాలమంది హతులగుట.

లండను, జనవరి 17:—2000 మంది ప్రయాణికులతో పోవుచున్న యొక రైలు బండి ప్రధానస్థానమునుండి వచ్చుచున్న మరియొక బండితో డికోని పట్టాలనుండి తొలగినది. స్త్రీల బిడ్డల వైనికుల శవములు కుప్పలుగ బడినవి. పరాసు వైనికాధికారికి గాయము తగిలినదని డెస్సీయొద్దనున్న కుయిరియానుండి టైమ్సుపత్రికకు తిరివాగ్త వచ్చినది.

తూర్పు ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికా రంగమున భారతీయ సేనల పరాక్రమము.

లండను, జనవరి 15:—రైటు విలేఖకుడు తూర్పు ఆఫ్రికానుండి ఇటుల తెలిపెను.

ఈ నెల 1 వ తేదీని యాద్దు జరిగిన పిమ్మట శత్రువులు రక్షింపకు పలాయితు లగుచు చాల తీవ్రముగ పోరిరి. సరిహద్దు సేనలను చాకచక్యముగ నడుపుచున్న కెప్టును సెలసు గా రాయుద్ధమున మృతిపొందిరి. పిమ్మట శత్రువులు నదికు ద్తరమున నెచటనుగూడ నిలువలేదు. జనవరి 5 వ తేదీని జనరలు పెఫర్డుగారు రక్షినది యుత్తరభాగమును చేరిరి. జర్మనులు దక్షిణభాగమున నొక ప్రాత జర్మనువంశనకడ నిలిచిరి. మే మావంశెనను మరాసుతుచేసి దాటెదమని వారు తలచిరి. కాని జనరలు పెఫర్డుగారు పడవలమీద మరియొకచోట నాటిరి. మరునాడు రాత్రి శత్రువులు పడవలలోనున్న వైనికులవైని గుండ్రను వదలిరి. క్రొత్తగా నుండుగుండు చేరువరకును పంజాబి-బెయిచీ వైనికులు శత్రువులను తీవ్రముగ నెదిరించిరి. పిమ్మట దక్షిణఆఫ్రికా ఫిరంగిదళమువారు తోడ్పడిరి. శత్రువుల శత్రువుల శబ్దము శమించినది. ఇంతలో జనరలు సెరెసు గారు రుగిగి రౌహనదుల సంగమ స్థానమునకు దిగువను నదినిదాటి మెక్లిన్లో కుత్తరముగ బోయి శత్రువులను తరిమిరి. జనరలు పెఫర్డుగారు నదిని దాటుటలో భారతీయ వైనికుల సహజ ప్రతాపమును, జనరలు సెరెసుగారి శిక్షణమున మున వారి కష్టసహితయును స్పష్టమైనది.

అమెరికా

బెల్జియనులకు ప్రవాసశిక్షలు.

లండను, జనవరి 17:—బెల్జియనులను ప్రవాస మంత్రులు యక్రమముని యాక్షేపించుటకు ఫిబ్రవరి 22 వ తేదీని (వాషింగ్టను జన్మదినము) అవమానిత దినముగ జరుపవలెను. అన్ని దేశములవారును నా దాక్షేపణపత్రములను వ్రాయవలెనని అనేకములగు మతసంఘములు ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి వ్రాసినవి.

జపాను

చేలుటవలన 200 మంది హతు లగుట.

టోక్యో, జనవరి 17:—సుకన్యా నౌకలో ప్రతి నందున 200 మంది హతులైరి. కారణము తెలియదు. నౌక 20 నిమిషములలో మునిగినది.

దేశీయ తంత్రీ వార్తలు

(మా విలేఖకుల వద్దనుండి.)

శ్రీ

రాజప్రతినిధిగారి తంత్రీ వార్త

శ్రీ, జనవరి 17:—15 వ తేదీని ఇండియా మంత్రిగారి తంత్రీ వార్త నంది.

ఆంగ్ల రంగము

ఇరువీధులవారును దాడులను సలిపిరి. కిరంగులను కాల్చిరి.

పరాసు ఇటలీ రంగములు

కిరంగులు కాల్చబడినవి.

రష్యా రంగము.

రీగాకు పట్టుమున రష్యావా రిటీవల వశపరుచుకొనిన స్థానము కడ జ్యూనులు రెండుసార్లు తుములముగ వైబడ రష్యావారు తరిమిరి.

రుమేనియా రంగము.

మాల్దేవియా కు తరమున స్థానికులలో శత్రువులు కొంచెము ముందుకు వచ్చిరిగాని, బేసినునదిని వాటిపోవునట్లు వారిని రుమేనియావారు మరల తరిమిరి. సేరతుకు దిగువను చాలసార్లు శత్రువులను తరిమి చివరకు రష్యా రుమేనియా సేన కొట్టుమివరియ్య గ్రామమును వదలిపోయినది. సెరతు దిగువను కిక్కి మెళ్ళ దూరమున బ్రెయిలగల్లు ఇనుపదారి మీద వాడెనుగుడ పట్టుకొంటిమని జర్మనులు తెలిపిరి.

మరణము.

శ్రీ, జనవరి 18:— బ్రి నాయకుడు నవాబు సర్ సా బజాఖానుగారు మృతిసొందిరి.

బొంబాయి

బొంబాయి వర్తక సంఘము

ఫోర్బస్ కంటెంబు కంపెనీలోని మా. మాల్కము ఎన్. హాగురు 1917 వ సంవత్సరమునకు బొంబాయి వర్తక సంఘ సంఘాధ్యక్షులుగ నియోజింపబడిరి.

బొంబాయి బొంకింగు కంపెనీ దివాలా కేసు

పూనా, జనవరి 17:— ఈకంపెనీకి పూనాలో ఏజంట్లు గానున్న హింద్యోంకరు చాన్సరేగార్ల మీదను బొంబాయి కాళి డైరెక్టు ప్రభాకర గోవింద వైద్యగారిమీదను కేసు చేయబడినది. విచారణ జరుగుచున్నది. శంకర రావు జీ-ప్రాధే నరు పాజుగార్లు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

బంగాళము

కలకత్తాలో కుస్తీలు.

కలకత్తా, జనవరి 17:— రెండవనాటి కుస్తీలు మొదటి దినమునందువలె నాకర్షకములుగ లేవుగాని చాలచుండి వచ్చిరి. గురువారమునాడును శనివారము నాడును కుస్తీలు సాయం కాలము 5 గంటల కారంభింప బడును. నేడుకూడ 6 కుస్తీలు జరిగినవి. అలహాబాదు వస్త్రాదు మారుమహమ్మదు ఆరు నిమిషములలో గూడియానా వస్త్రాదు హుద్దీనునోడించెను. గులాం హుస్సేను (అగర్లా) బానీ (అలహాబాదు) గార్లు 55 నిమిషములు తీసిపోకుండు కుస్తీ పట్టిరి. చివరకు సరి సమాన మైరి. గులాం మహమ్మదు (గయ) ఫిరోజు (నైలాకోట) గార్లును సమమైరి. ఆలీమహమ్మదు (గుజరాల్పూ) సెయింగు (లాహోరు) గార్లు కుస్తీలో సెయింగు మొదటినుండియు కాల్చులలోనే యుండెనుగాని తానై ముందు కేగలేదు. అతడు పూర్తిగా నోడిపోలేదు. హైదరు (అమృతసరు) చాల నిపుణుడగుటచే దినా (లాహోరు)ను 2 నిమిషములలో నోడించెను. మూరను ఖాను మాసా నొక్కనిముషమున నోడించెను. (వీరిద్దరును పటియాలా వారే.)

పైనిక నైద్యశాల.

కలకత్తా, జనవరి 18:— మూర్షాదాబాదు నవాబుగారు మూర్షాదాబాదు పట్టణమునందలి తమ దివ్య భవనమును పైనిక నైద్యశాలగా నుపయోగించుట కొనంగిరి.

ఒక బందిపోటు.

28-6-1916 న బంగాళమునందలి బారసెటు గ్రామమున నొక ధనికునియొక బస్తోలా మండలును మరి 16 గురు

బందిపోటు దొంగలును పడి ఇంటివాల్లను బాధింపగా వారి ఆక్రందనధ్వనులు విని చాలచుండి యువకులు బందిపోటులను తలపడిరి. పోట్లాటజరిగినది. రెండు కత్తులలోను కొందరికిగాయములు తగిలినవి. బందిపోటు నాయకుడగు బస్తోలాను గాయపరిచి యువకులు పట్టుకొనిరి. అంతటితో తక్కిన దొంగలు పారిపోయిరి. చారు అను యువకుడొక దొంగ వెంటబడి పట్టుకొనెను. అంతలో యింకొక దొంగవచ్చి కత్తితో చారు కనుపున బొడిచి దొంగను విడిపించుకొనిపోయెను. చారు వెంటనే చనిపోయెను. దొరతమువారు చారు తల్లికి రు 1500 లనిచ్చిరి. తక్కిన వారికి గూడ బహుమతుల నిచ్చిరి. మరికొందరికి తుపాకి లైసెన్సులు నిచ్చిరి. ఇపుడేకేసు విచారణకు వచ్చినది ఆలిపూరు జిల్లాజడ్జిగారు విచారణ చేయుచున్నారు.

బంగాళీ విద్యార్థుల విడిదిని సోదాచూచుట

సి. బి. డి. యువ్యోగులకు నిండు.

బొంబాయి జనవరి 18:— ఈనెల 15 వ తేదీ సోమవారమునా డిందయమున నొక బంగాళీ సి. బి. డి. యువ్యోగియును పూనా పోలీసువారును పూనా పట్టణమున సివిలులైన్సు 184 గృహముననున్న బంగాళీ విద్యార్థుల విడిదిని సోదాచూచిరి. ఇంజనీరింగు కాలేజీలో చదువుచున్న యొక బంగాళీ విద్యార్థిని అతని యుత్తరములను పట్టుకొనిరి. ఆ విద్యార్థిని ముగ్గురు రాష్ట్రముల దొరత నమునారు బహిష్కరింపుటనుగూర్చి పత్రికలలో ప్రకటింపబడిన విషయములను కత్తిరించి అతడు భద్రపరుపగా వానినిగూడ పోలీసువారు తీసికొని పోయిరి. దీని కేసుకారణమో ఎవ్వరిని తెలియదు. ఈ విడిదిలోని బంగాళీ విద్యార్థులలో చాలమంది ఇంజనీరింగు కాలేజీలోనే చదువుచున్నారు. విద్యార్థులు చాల వినయముతో మెలంగి సి. బి. డి. యువ్యోగికి చక్కని విందుచేసిరి.

లక్నో అలహాబాదు ఎలక్ట్రిక్ స్టేషనులు

లక్నో, జనవరి 17:— నేను లక్నో అలహాబాదు నగరములలో ఎలక్ట్రిక్ స్టేషనుల పని ఏకకాలమున ప్రారంభమగును. లక్నోలో రెప్లీనెంటు గవర్నరుగారు ప్రారంభించెదరు.

న్యాయస్థాన వార్తలు

ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుకోర్టు

సి. బి. ఎన్. పిల్లెగారు

జనవరి 18 గురువారము

చంప బ్రతుత్పించుట

ఏకాంబరముమొదలి అను 35 ఏడ్ల ప్రాయము గల యొకడ్రోహి సాభాగ్యుడుయు అను 30 ఏడ్ల స్త్రీని చంపి నేయ బ్రతుత్పించినందులకు కిల్బ్యాంకుపోలీసువారు వాని పట్టుకొనిరి.

పరకువాకము సుందరపిల్లెదీనిలో నాస్త్రి యొక మట్టి కట్టెల దుకాణముంచెను. ముద్దాయి కొన్ని దినములకు రావె యొద్ద గుమాస్తాగా నుండెను. వానిని గుమాస్తాగా నుంచిన 2 మాసములలో నామెకు విశేషవ్యయము గలుగుటలకు నామె వాని నువ్యోగమునండి తొలగించెను. కాని అతడనేవంశ్య యము లాదుకాణమునకు వచ్చి తన్ను గురల యువ్యోగమున నుంప గోరుచుండెను. క్రిందటి రెండవతేదీని గూడ యతడటుల రాగా నామె పొన్నుని చెప్పెను. ముద్దాయి ఈ ప్రాయములనే దాగియుండి యామెనొక యినుపకట్టతో రెండుడెబ్బలు కొట్టెను. ఆమె తెలివితప్పిపోయి జనరలు ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోబడిను. కేసు విచారణలోనున్నది.

హైకోర్టు

న్యాయమూర్తులు అబ్దుల్ హిమ్ము, శ్రీనివాస అయ్యంగారు నాళమువారి యాస్తి తగాయిదా

నాళమువారి యాస్తి యంతటిలో, (20 లక్షల రూపాయలు) ఏడవ వంతు ఆస్తి తనయన్న పెద్ద పట్టాభిరామయ్యకు రావలసి యున్నదనియు, పెద్ద పట్టాభిరామయ్య దత్తపుత్రుడు చిన్న పట్టాభిరామయ్యగారి భార్య ఆయాస్తి కిప్పుడు హక్కురాలనియు పెద్ద పట్టాభిరామయ్య తమ్ముడు ఎం. నారాయణమూర్తి గారు రాజమహేంద్రవరము సబ్బాద్రి నేటు జడ్జి కోర్టులో దావా తేగా, ఆమె 7 వ వంతు ఆస్తికి హక్కురాలు కాదు

యు, ఆమె మరణానంతర మా యాస్తి మరల నాళము వారి కుటుంబమునకే చెందవలయుననియు నచ్చటి జడ్జి తీర్పు జెప్పెను.

అతడు నాళము కుటుంబముయొక్క మూలపురుషుడగుభీమన్న అనునతని సొతురు కుమారుడనియు, కుటుంబములో నొక్కఁడుగ పెంపబడెననియు, అతనికి భీమన్న గారి కొడుకులతో సమముగా వంతునచ్చుకట్టెర్పాటులు చేయబడినవియు, పెద్దపట్టాభిరామయ్యగారికి భార్యమువచ్చినప్పటికి నతడు తన పేరనే వ్యవహారము నడపించుకొని మరణకాలమునరీతి 4 లక్షలరూపాయల ఆస్తిని సంపాదించి, తన దత్తత కుమారుడు చిన్న పట్టాభిరామయ్యకు చెందినటుల పీలు వ్రాసి చెప్పినగరమున మరణించె ననియు మైనంగ నుండగ నె చిన్న పట్టాభిరామయ్య మరణించెననియు, గతుక నగని భార్య ఆయాస్తికి హక్కురాలనియు వాది వానించెను. హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులు క్రింది కోర్టువారి తీర్పును త్రిప్పివేసి వానిపక్షమున భర్తులతో తీర్పు జెప్పిరి.

స్కాండినేవియాలో కాబ్యాంగసభ కమాండేమైనది.

నేను నాకాదశీమును స్వర్ణసిద్ధముగా నుంచవలెనని కాబా గారు నుడివిరి. స్వీడను దేశాధినాయుని సముద్రమున నుద్ధసన్నాహములు జరుగుచునుటచే నుచును ప్రత్యేకముగ నధికమగు శ్రద్ధ సహింపవలసి వచ్చినదని చెప్పిరి. ఆదాయవ్యయపట్టిక యుపసాదింప బడినది. నేనకు 50 లక్షల పౌనులును నాకాదశీమునకు 20 లక్షలును ప్రజలకు కరువుబత్తాలకు (యుద్ధమువలన ధరలు పెరిగినవి.) 22½ లక్షలును కావలెనని కోరబడినవి.

కార్యనిర్వాహకసభయందు భారతీయసభ్యు డాచరించవలసినదీనిని నివాసుబహుమారు పి. రాజగోపాలాచారిగారు చేయలేదనుటకు కారణము లేమియును లేవు. చెన్నరాష్ట్రము నందలి దేశీయుల కగౌరవకరముగ నొక విదేశీయుని కీపదవి నొసంగవలె నని చేయబడిన మాచనను రెక్కచేయక చెన్నపురి దొరతనమువా రుత్తరుభాగమును వెల్లడించి ప్రశంసకు పాత్రులైరన్వీబొంబాయి క్రానికలుపత్రిక వ్రాసినది.

ఈనెల 22వ తేదీ మొదలు శ్రీల్లో విద్యారాఖా డైరెక్టుల సీనమానేషము జరుగును. అన్ని గాష్ట్రముల డైరెక్టులు నాసభకు వచ్చెదరు. విషయము గవ్యయుగాను. సభ రాజద్రవీధిగారివలన ప్రారంభింపబడును. ప్రాథమిక- మాధ్యమిక- కళాశాలా విద్యార్థిధానము- ఉపాధ్యాయులకు జీతనాభ్యాసము- జీతములు- పాఠాభ్యాసవిద్య- స్త్రీలకు విద్యమున్నగు పలువిషయము లీ సభలో చర్చింపబడును.

మదరాసు కార్పొరేషన్

55 నోటీసు.

1917 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటితేదీ మొదలు ఒకసంవత్సరము కాలమువరకు మదరాసు నట్టణములోను రెవ్ హిస్ట్రీలోను, నుదరాసు కార్పొరేషను స్వాధీనము చేయును. మరీచితర స్థలములలోను, కార్పొరేషను, కిక్కిరియ్యింత పెట్టబడినట్టి కార్పొరేషనులకు విరిగియున్నట్టి స్థలములు ప్రాంతా కట్టెయు, రైత ప్రాతని మరగ్గుతు చేయుచుబ మొదలగు పలువురు చేయవలయుగాను, ఎక్కడచోలి కరువు సప్లయలో ముగిసిన గుమ్మరు ప్రాంతపులకు గాను పెట్ట కొనిబడు మొదలులను మదరాసు కార్పొరేషను మునిరముగోని తను ఆసెనువర్త కార్పొరేషను చుసిడెంటు వారు 1917 సంవత్సరము జనవరి నెల 29 వతేదీ సోనువారం మధ్యాహ్నము 12 గంటల వరకు తీసికొనెదరు.

మదరాసు కార్పొరేషను నివిన్యా ఆఫీసరు ప్రావివ్వు, జత 1-కి రు. 5 చెల్లించినచో కంట్రాక్టు మొదలు అమ్మపారములు ఇయ్యబడును. ఈ పొన్ను తిరిగి ఇయ్యబడకు బిల్డిఫారముపై వ్రాయబడియున్న షరతులకు లోబడి ఆఫీసుపయి వ్రాసి మంపుకొనబడు మొదలగు మాత్రమే యోచింపబడును.

చుద్రాసు కార్పొరేషన్ } తేము ఆర్. కోల్లు పి. ఎస్. సి. కర్నూడిపార్డుమెంటు, } అస్సీ. ఎం. ఇన్స్టిట్. సి. ఇ. 17 జనవరి 1917. } రాజనీయుడు.

ఎఱుపల్లి శాసనము.

కాకినాడనుండి, దువ్వూరి జగన్నాథశర్మగారి టెలు వ్రాయుచున్నాడు.

గోదావరి మండలమున దాక్షిణ్యమునకుఁ బ్రాంతి యందు చిన్న మల్లగ్రామమున భూమిలో శ్రీ దంతులూరి శుబ్బగజనువారు నూయి శ్రీవీధియనపును ఒక శాసనము లభించినది. శాసన గ్రంథము తొమ్మిది శేకులలో బదు నేడు పుటలు చెక్కబడి యున్నది. శేకుల పరిమాణము తొమ్మి దిన్నె యంగుళములు నాలుగు ముప్పాటిక యంగుళములు. రాగిశేకులు తొమ్మిదియు వరాహలాంభమును త్రిభువనాం భుజమును విరుదును గలిగిన ఒక కంకణమునకు గ్రుచ్చబడి యున్నది. శాసన లిపి 12 శతాబ్దపుఁ దెలుగుననుబోలినట్లు అక్షర రూపతల్లి శోధకులు గుఱితిమి యున్నారు. లిపి విశేషములలో బూర్ణానుష్ఠాన నిసర్గాదులు సామాన్యముగఁ బంక్తివిధయంతరమునకుఁ జేర్చబడక తరువాతి బంతి మొదటి యక్షరమునకుఁ జేర్చబడుటయు శేషసంయుక్తములకు మాఱుగ పరాక్షర శోభాగమునఁ బూర్ణవ్రాయుటయు ముఖ్యమయినవి. భాషా విశేషములలో ముఖ్యములు దక్షిణమించి, తూర్పించి, ఉత్తరమించి, పొంగా, పోంట, పశ్చిమమించి, ఇట్టి ప్రయోగములు. ఈ శాసనము దుగ్గి గాల నూర్చుప్రహారావు పంతులు డి. ఏ. గారిచే 1918 లో ఆంధ్రభారతిలో బ్రకటింపబడుటకు సంపాదించబడినది.

దీనిని ఇప్పుడు నేను ఎఱుపల్లి స్థలనిర్ణయము కొఱకు పరిశీలించవలసివచ్చినది నైతిని. కాబట్టి స్థలనిర్ణయముకొఱకు అవశ్యకమయిన కొన్ని విషయము లిచటఁ జూపించెదను.

గోదావరిలోని పండ్రెండవ పుటయందొట్లు వ్రాయఁ బడియున్నది. * * * * *

"సర్వభౌగాత్రయ శ్రీనివాసార్చన మహాశాధిరాజ రాజ రాజహమేశ్వరః పరమభట్టారకః పరమబ్రహ్మణ్యః పరమ మహేశ్వరః శ్రీనివాసార్చనదేవో గుర్దవాడి విషయని వాసికో రాష్ట్రమున ప్రముఖాఁ కుటించిన స్వరూపరాయ శ్రీమజ్జననా (భద్ర) శేషునిపురోహిత సేనాపతి యన రాజ దేవారాజసుతు మిద్దమాజ్ఞాపయతి. * * * గు

పదమూడవ పుట.

స్థిరపాదవిషయే శ్రీనివాసార్చన విమానపూర్వ భాగయా యాః పుణ్యక్షేత్ర ఎఱుపల్లి నామగ్రామ నూర్చుగ్రహణ నిమిత్తం ధారాపూర్వకం నిఖిలవేదవేదాంగ స్వయం ప్ర వ్యాకరణ న్యాయ వైశేషికవేదాంత మిమాంసేతిహస పురాణ ప్రవేశకాః సకలగమ ధర్మశాస్త్రార్థతత్వ పరిజ్ఞానని పుణ్యక్షేత్రప్రవేశకాః స్వస్థిప్రోత్తమేభ్య స్వస్థికర ఫలహారదా గ్రహాశ్రయత్య దత్తే. తస్య తామ్రకాసనే చిరకాలవసేన శిల్లేనతి తత్రత్యేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యో శ్యాసనశీభ్యో స్వాభి ధారాపూర్వకం పునర్దత్తంతామ్రకాసన మితి విదితమస్తుః పదునాఱవ పుట.

* * పూర్వరః ఉండూరు దక్షిణతః కిసప్రోలు ద్విపురతః దక్షిణమును ఉత్తరతః తాండిపల్లి ఏలేమారుధ్య పర్వత మహా గ్రహాశ్రయ సుక్షేత్రసేవనః పూర్వతః ఉం డూరు ఎఱుపల్లి దక్షిణ తూలవతలి వ్రాతినీధున బహుం దూటి దక్షిణమించి పోయి తూర్పించి అగ్ని బత్తుల గట్టు పొంగా గొల్లనిగట్టు తేరి దక్షిణమించి పోయి; అగ్నేయతః ఆంధ్రంగి యెఱుపల్లి పొన్నులముయ్యని కుంట్లన అంతరి వ్రాతినీధునసీమ. ఇందుండి పశ్చిమమించి పూండిచేరును సుత్తరము కట్టుపడి దక్షిణమించి కట్టుబోదల గరువుపొంచి పోయి దక్షిణతః కనుప్రోలికి ఎఱుపల్లికి నడిమి సప్త గోదావరితల్లి వ్రాతినీమేనసీయ ఇందుండి పిన్నున నాయకుని పోంట ఉత్తరమున దాచేరు మేరగాంబోయి వైపుత్యతః గొట్టానవాంగు పోంట తూర్పున నక్కసీయ మై చని (ఇందుండి పొంగా నండిపాడిపొంట తూర్పున ఎంగట్టునతో రుత్తరమించి పోంగా పశ్చిమతః దక్షిణమును ఎఱుపల్లి నడిమి పొన్నునత్రేశ్వర మహాదేవ భూదమున తూర్పుగటున నేనసీయ ఇందుండి ఉత్తరమించి గొల్లపిటిచెరువు నడుమంగా దేవలిపొంగా నాయకతః వెళ్లి.

పదునెడవ పుట.

ఎఱుపల్లి దారిమియ్యన పద్మానలావంతిల్లి వ్రాతా * * సీను * * * పక్ష త్రేతః ఉండూరి పాలమున చేరితిల్లి అనతివ్రాతినీమేనసీయ ఈశాన్యతః వైరికలకట్టి ఎఱుపల్లి నండి అనతివ్రాతినీమేనసీయ * * * * * శకవత్స రశేషంధ్ర 1 వ్యోమ రుద్రాభ్యుగభవః విష్ణునరసభూమిశో దత్తవాణి శాసనం ఘనః ॥ శేఖరః ప్రోలాచాన్యః.

ఈ శాసనమునందు రాజరాజ నరేంద్రుని మనుచుండగు విక్రమబోధుని కాలమునకును సింహాసనాది పరంపర వివరింపఁ బడియున్నది. ఈ శాసనములోని ఎఱుపల్లిని శాలివాహన శకము 1101 లో (క్రీ. శ 1179 లో) నూర్చుగ్రహణ నిమిత్త మున వేదవేదాంగ స్వయం ప్రవ్యాకరణ న్యాయవై శేషిక వేదాం తమిమాంసేతిహసపురాణ ప్రవీణులును సకలగమధర్మ శాస్త్రార్థ తత్వపరిజ్ఞాన నిపుణులు నగు నలువదియందొ సద్వి ప్రోత్తములకు సర్వకర పరిహారముగ నగ్రహారము గావించి ధారాపూర్వకముగ శాలి 1079 (క్రీ. 1157) లో పేంగిసిం హా స నా సా ధుః దై న మల్ల వి జ యా ది త్యు డొ సంగఁ "తస్య తామ్రకాసనే చిరకాలవసేన శిల్లేనతిత్ర త్యేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యో శ్యాసన శీభ్యో స్వాభిధారాపూర్వక పునర్దత్తం తామ్రకాసన మితి విదితమస్తుః" అని విజయా దితిశతనూజాడయిన మల్లనిష్ఠునకుడు స్థిరపఱిచెను. శాసన మందు జననాథ నగరమందుండి ఆజ్ఞాప్తి వ్రాసినట్లు తెలియు చున్న జననాథ నగరము ఏదియో తెలియలేదు. ఈ మల్ల నిష్ఠు వర్ధనుడు చాళుక్య వంశజుడు. రాజరాజ నరేంద్రుని పితా మహుడయిన దానాజ్ఞపురి పితృవ్యపుత్రుఁడగు వేట విజ యాదిత్యునిఁ జరిపతిరమువాడు. ఈతఁడు శాలి 1124 (క్రీ. 1202) లో సింహాసనారూఢుడైనవాడు. పీఠికాపుర కుంతీమాధవాలయమునందు బట్టాభిషేకముచేయబడినవాడు.

ఈతఁడు తనతండ్రి బ్రాహ్మణులకు దాన మొసంగిన ఎఱుపల్లిదానమున శాసనముపోయఁ బునర్దత్తముగా గావించి నట్లు తెలియుచున్నది. కాని క్రీ 1179 లోఁ దండ్రీ దాన మిచ్చిన దానిని తాను పదభుజుడయిన పిమ్మట 1202 నకు తరువాతి కాలముననే స్థిరపఱిచి యుండవచ్చును.

కాలక్రమేన సమయములకు అంతగ యోజింప నగత్యము లేదు; కాని దాన మిచ్చబడిన యెఱుపల్లి స్థలనిర్ణయము కొఱకు పరిశీలించ నగత్యము గలుగుచున్నది.

ఎఱుపల్లి గుర్దవాడి విషయములోని దక్షిణరామము తాడిపల్లి కిసప్రోలు ఆంధ్రంగి వెళ్లి ఉండూరు గ్రామ మధ్యస్థయిన ప్రదేశముగలదిగ శాసనమువలనఁ బొడకట్టు చున్నది. కాని యిప్పు డాయూర్జీవభ్యమున నట్టి పేరున నూరు కన్నట్లుట లేదు.

విగ్రహమును పేరున రామచంద్రపురము దక్షిణరామ వెళ్లిపోదవరము భూములకు మధ్యగ నొకయూరు కలదు. ఇట్టి తల్లివేల కలిగినో పరిశీలించ నగత్యముగలిగి నేను స్థల నిర్ణయము కొఱకు ఎఱుపల్లిపొద్దు లన్నింటిని ద్రోక్కిచూడ నేగితిని.

ఈపొద్దులనుభ్యక్త్రోత్తరం గాపవరము, వెళ్లిపావరము గొల్లలచెలుపు, కందులపాలెము మున్నగుకొన్ని గ్రామ ములు వెలసి యున్నది. కిసప్రోలు గొప్ప విద్వాంసులయిన శ్రీమద్భాగవతి వారిశాస్త్రులవారి జన్మస్థానము. అది యిప్పుడు భీమక్రోసువాలె మని వ్యవహరింపఁ బడుచున్నది. ఎఱుపల్లి గలదనినవోట హుసేన్నాడు అను ఒక తుఱుకజమిందారి వెలసియున్నది.

ఇట్టి తల్లిబిబ్బానకుఁ గారకుడు పెద్దాపురము సంస్థాన మును గగ్గోలపఱచిన హాజీహుస్సేననిశ్చయము దొరుకుచున్నది. ఎఱుపల్లి అగ్రహారమును నాశముగావించి ఆవోట హుసే న్నాడు బాదుకొలిపి 1800 ప్రాంతములందుఁ జేక్కుమపద్ధ తిహా జమిందారిగా స్థిరపఱుపఁచినట్టి 300 ఎకరముల జిరాముతికి మించి భూస్వాస్థ్యము సంపాదించినట్లు కొన్ని యాధారములు చూపట్టుచున్నవి. ఆనివంశస్థులు నిరుజ్జితపు రమే ఆస్వాస్థ్యమును గోదావరి మండలములోని కపిశేష్వర జమిందారులకు విక్రయించిని తెలియుచున్నది.

ఈ శాసనము శేకులు చివరుశ్లేయము గ్రామభూమిలో లభించుటయు నేరుపల్లియను గ్రామము వేటొకవోట నుండు టయుఁ బట్టి చూడగ హుస్సేనుని యలజడికి వెలచి పురవా సులు చుట్టుపట్టులకున్న చిన్నచుట్ల తెన్నుమల్లగి గ్రామము లకుఁ గొండలును క్రొత్తగ నిండ్లు గట్టుకొని ఎఱుపల్లి పేరు నిలుపుటకు మఱికొందఱును పరువులే త్రిని తెలియుచున్నది.

గుర్దవాడి, గుర్దవాగ, గుర్దవాడి, గుర్దాహగ విష యాది సంజ్ఞ లతో వాడఁబడిన దేశము గోదావరి మండలము. ఈ గోదావరి యనునది గోదేవరియని మన చెవుల ప్రస్తుత వ్యావహారిక సంగతిని జూఱుచున్నది. గోదావరి యనునది ప్రారంభములో నదీనాయు గాక దేశనామమే కానోపు. గోదావరికి గొతమియే ప్రాచీననామమని వెద్దలనుచున్నాడు. గుర్దవాడి మున్నగు పదములు వచ్చినపుడు ఆంధ్రదేశ కథాసంగ్రహకారు లయిన చిలుకూరి వీరభద్రరావు గారు గుడివాడ యని స్ఫురింపజేయుచు వచ్చినది సరికాదు. గుర్దవా

రాదులకు గోదావరి (గోదావేరి) మున్నగు పదములు ఆంధ్ర జన్మరూపములకు వ్యత్యస్తములు గావు.

కాబట్టి గోదావరిమండలము 12 శతాబ్ద ప్రాంతముల గుర్రాహార విషయ మని వ్యవహారమున నుండెనని యెంచ నలయును.

మహా పురుషులు బహులు దేవతలు అమృతగాథలు బయల్పెడలును. మల్ల నిష్ఠువర్ధనుని ఎఱుపల్లిమీఁద హాజీ హుసేనుని హుసేన్నాడుపవారు చేయుట ఇందులకుఁ దార్కాణము- అగ్రహారములు తుఱుకకొట్టిక లాయెను. తుఱుక కొట్టి కను క్త్రోత్తరపట్టణము లాయెను. కాలగతి కెవరు చింతిం తురు? స్థల నిర్ణయవశ్యకతకై తిరిగి వేసఱినందులకు ప్రధా నాంశము హుసేన్నాడుయొక్క జన్మకాలము బయల్పడినది.

ప్రాచీనరు రామమూర్తిగారు

కలియుగ భీముడు.

—(0)—
స్థలము — ఎన్. చి. ఏ. ఏ. మైదానము.

జనవరి 21వ ఆదివారం సాయంకాలం 4-30 లకు

అమృతమైన కుస్తీపం దెములు.

మొదటి జోడు

ప్రా. రామమూర్తిగారి యద్వితీయుడైన

సాదక్ వైల్వాసుకును

అల్లాబక్షులను.

హాలాల్గారు మహారాజగారి వైల్వాసుకును

గెలిచినవారికి రు. 1000 లు బహుమతి.

రెండవ జోడు

పంజాబుదేశపు సిరాజుద్దీను వైల్వాసుకును

అబ్బాసుకును.

గెలిచినవారికి రు. 100 లు బహుమతి.

20 నిమిషములు కాలనిర్ణయము.

రేలు—బాక్సు రూ. 15, సింగిల్ బాక్సు రు. 3,

మొదటి తరగతి రూ. 2, రెండవ తరగతి రూ. 1,

గ్యాలరి రూ. 0-12-0, నేల రూ. 0-6-0.

Wrestling at Calcutta.

An All-India Tournament.

CALCUTTA, January 17.
The second afternoon's wrestling was not as interest ing as the first, but it attracted large crowds. The after noon being close, the temperature in the tent was rather high. The executive have decided to hold the Tourna ment on Thursday and Saturday at 5 instead of 2-30 P.M. Altogether there were six bouts of wrestling to-day. Noor Muhammad, veteran wrestler of Allahabad, defeated Ahmed Din of Ludhiana after six minutes struggle. Gulam Hussain of Agartala and Jani of Allahabad were well matched, and after 55 minutes of keen struggle the contest was declared drawn. Gulam Muhammad of Gya wrestled with Firoz of Sialkot, but neither succeeded in beating the other. The fourth match was between Ali Muhammad of Gujranwallah and Sing of Lahore. The latter was on the defence almost throughout the time, but was not quite beaten. Hyder of Amritsar fought Dina of Lahore, the former proving too skilful for his opponent, beating him, in a couple of minutes time. The last bout was between Mooran Khan and Mussa, both of Patiala. The contest was tame, Mooran Khan obtaining a lucky victory in a minute's time.

BRIEF TELEGRAMS.

Nawab Sir Shabbaz Khan, the Bugti Chief, is dead.

DELHI, January 17.

The Imperial Legislative Council will meet on the 7th February, and thereafter on the 8th, 9th and 16th, the dates being provisional.

Messrs. Monahan and Walsh, I. C. S. have been appointed additional members of the Imperial Legis lative Council.

It is stated that Sir Arthur Lawley, ex-Governor of Madras, is expected to visit Bombay shortly and will be the guest of H. E. Lord Willingdon. Afterwards he is expected to tour in various parts of India.

The Hon'ble Mr. Malcolm N. Hogg, of Messrs. Forbes, Forbes Campbell and Co., has been elected as Chairman of the Bombay Chamber of Commerce for the current year.

The Nawab of Murshidabad has offered his famous palace at Murshidabad to be used as a convalescent home or sick and wounded soldiers.

His Highness the Rao of Cutch has generously offered to defray the expenses of an Indian regiment at the front for a further period of one year. The offer has been gratefully accepted by His Excellency the Viceroy.

THE GREAT WAR.

Greece Accepts Allies' Demands Entirely.

A German Raider's Havoc: Many Steamers Sunk.

Germany's Unprecedented Effort to Make Munitions.

BRITISH MUNITIONS SECRETARY'S STATEMENT.

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN.

Unprecedented Munitions Output.

Germany's Attempt.

LONDON, January 17. Mr. Kellaway, Secretary to the Ministry of munitions, states that Germany is striving to increase her war material unprecedentedly. If we succeeded as we would succeed in overcoming Germany's effort, it would be due to our half million women munition makers. Mr. Kellaway emphasised that much greater effort was necessary to beat Germany's new and gigantic attempt to overtake our production of war material.

The Great War Loan.

LONDON, January 17. The City Corporation is subscribing two millions to the war loan. The Standard Life Assurance, Phoenix and Royal Insurance Companies are each applying for three millions of the war loan.

A New British Loan.

LONDON, January 17. A telegram from New York says:—It is reported that a new British loan of sixty million sterling is imminent.

Travancore Monazite Controversy.

LONDON, January 17. The "Indian" publishes a long article on the Travancore monazite controversy, exonerating Sir Thomas Holland.

LONDON, January 17. The deaths of Admiral Dewey, and of the Novelist William De Morgan are announced.

LONDON, January 17. The death is announced of Prebendary Moss of Hereford.

New Russian Ambassador to London.

LONDON, January 17. PETROGRAD:—It is understood that the Ex-Foreign Minister Sazonoff will succeed the late Count Benckendorff as Russian ambassador in London.

FRANCE.

Allies' Replies to Other Neutrals.

LONDON, January 17. PARIS.—The Allies have replied to Swiss and Scandinavian peace notes which back up President Wilson's peace note. The Allies declare their inability to meet the wish expressed in the notes for reasons contained in their reply despatched to President Wilson.

GREECE.

Greek Acceptance of Allied Demands. In their Entirety.

LONDON, January 17. Reuter learns that Sir F. Elliot has returned to his post in Athens and has telegraphed definitely announcing the entire acceptance of the Allies' demands.

ATHENS.—Sir Francis Elliot visited the Premier in Athens on Monday with regard to the reservations of the Greek reply to the Entente ultimatum. There are indications that diplomats may return to Athens shortly, but this will depend on the prompt fulfilment of the ultimatum.

The Greek Royalist Army.

LONDON, January 17. PARIS.—The "Matin" is of opinion that within a fortnight, the Royalist army in Greece will no longer be a source of anxiety to the Allies.

ROMANIA.

Trains Collide.

Many People Killed.

LONDON, January 17. A message to the "Times" from Cuirea near Jassy says that an overcrowded train carrying two thousand passengers was derailed in collision with a train from the Headquarters. Bodies of women, children and soldiers were strewn on the line. The French Military attache was injured.

GERMANY.

The Kaiser's Rage.

Letter to the Chancellor Explained.

LONDON, January 17. PARIS.—The newspapers are of opinion that the Kaiser's letter to Dr. Bethman-Hollweg published yesterday was written after the Allies had replied to the German peace offer and was intended to counteract the disastrous effect produced on neutrals by the outburst of fury in the Emperor's latest proclamation.

ITALY.

H. H. the Pope and the War.

LAHORE, January 17. LONDON, January 16th.—The Central News Agency's Rome correspondent recently asked a high official at the Vatican to explain the apparent change in the attitude of the Holy See towards the war. The official denied any change and asserted that neutrality had been maintained. Nevertheless the Pope has been unable, when examining the methods of the belligerents, to avoid the conclusion that the atrocious acts of the Teutons far exceed anything of which the Entente troops have been guilty.—"C. and M. Gazette."

AMERICA.

The Belgian Deportations.

Petitions to President Wilson.

LONDON, January 17. Various religious bodies are petitioning President Wilson to fix Washington's birthday on February 22nd as a day of humiliation and national protest against the Belgian deportations.

SWEDEN.

Military And Naval Preparedness.

Speech From the Throne.

LONDON, January 17. STOCKHOLM.—At the opening of the "Riksdag" the speech from the throne said special preparedness of land and sea forces must be maintained. Extraordinary measures were necessitated by the increase of war operations in Swedish territorial waters. The budget was introduced. It included five million sterling for the army, two million for the navy and two and a quarter million to relieve dearth of living.

JAPAN.

The Recent Explosion.

200 Lives Lost.

LONDON, January 17. TOKIO.—It is now estimated that 200 were lost in the explosion on the "Tsukuba." The ship sank in twenty minutes. The cause of the explosion is unknown.

SEA WARFARE.

A German Raider's Havoc.

Many Allied Ships Sunk.

LONDON, January 17. The Admiralty says:—Information from Pernambuco confirms the assumption that the following ships have been sunk by a German raider.

British:—"Dramatist" "Radnorshire" "Minieh" "Netherby Hall" "Mounts Temple" "King George" "Voltaire" and "Georgic".

The French:—"Nantes" and "Ashieres". The Japanese steamer "Hudson-Maru" arrived at Pernambuco on January 15th with master and 237 of the Crews of some of the lost vessels which were sunk between December 12th and January 12th. It is also announced that the steamer "Saint-Theodore" has been captured and prize crew put on board and that the steamer "Yarrowdale" has been captured and sent away with 400 men from the sunken vessels. There is no further clue as to their whereabouts.

Three More Steamers Sunk.

LONDON, January 17. The steamers "Brookwood" (British), "Graafveld" (Norwegian) and "Norma" (Swedish) have been sunk.

Russian Raid on Anatolian Coast.

Forty Ships Destroyed.

LAHORE, January 17. LONDON, January 16th. A Petrograd official message says that a Russian squadron on the 6th January raided the Anatolian coast and sank 40 sailing ships laden with provisions.—"C. and M. Gazette."

TELEGRAMS.

RUMANIAN FRONT.

LONDON, January 17. A Wireless Russian Official Communiqué says:—Enemy attacked Rumanians south-west of Pralva. Our counter-attack drove him back. We drove out Germans from Gerleschi, but a counter-attack compelled us to withdraw. We stormed and captured Vadeni. A dense counter-attack failed.

LONDON, January 17. The German communiqué states that fighting has developed south of Smorgon.

Force of German Drive Spent.

LONDON, January 17. Yesterday's news from Rumania seems to show that the force of the German drive is nearly spent. The Rumanians and Rumanians have been reinforced and are making a splendid stand on the Sereth line, regaining ground on their northern wing. Hard fighting is in progress between Braia and Galatz, which F. M. Mackensen is desperately striving to capture. Fundeni, where the Germans reported a strong Russian offensive, is thirty miles west of Galatz.

RUSSIAN FRONT.

The Riga Offensive Ended.

LAHORE, January 17. LONDON, January 16th.—More than one Petrograd correspondent regards the Riga offensive as ended.—"C. and M. Gazette."

FRENCH FRONT.

LONDON, January 17. This afternoon's French communiqué says:—We repulsed small enemy attacks east of Clercy south of Blaches and at Les Eparges. Our patrols penetrated enemy lines at several points on the heights of the Meuse and in the forest of Apremont.

LONDON, January 17. Last night's French communiqué reported usual artillery and trench ordnance activity on the whole front.

BRITISH FRONT.

LONDON, January 17. In his communiqué last night Marshal Haig said:—Storming after a heavy bombardment we occupied lines of posts northward of Beaumont-sur-Ancre. The whole of our objectives were gained on a frontage of six hundred yards with few casualties and our observation in this area has been considerably improved. Our artillery barrage on the afternoon broke up a counter-attack with heavy loss. The position is being consolidated. We carried out in the neighbourhood of Lens important raids with complete success. German positions southward of Cite, Calonne and westward of Lens were entered late on Tuesday under cover of heavy bombardment. We reached Supportline and bombed and destroyed dugouts inflicting many casualties. Our losses were small. The Canadians this morning made a successful daylight raid north eastward of Cite-Calonne. They entered trenches on a front of seven hundred yards and penetrated to a depth of three hundred to the second line. Heavy losses were inflicted. All dugouts were completely wrecked and 100 prisoners taken. Artillery and machine-guns co-operated with infantry very effectively. Our casualties were slight.

AFRICAN FRONT.

Operations in E. Africa.

Indian Troops' Brilliant Performance.

Enemy Routed.

LONDON, January 17. Reuter's correspondent in East Africa wires:—After the operations on January 1st, the enemy retreating towards Hufufi, fought a series of rearguard actions, in the most stubborn way in which Captain Sencus was killed while pluckily leading the frontiersmen of the Royal East-Lifers. After that action the enemy made no further stand north of the river, and General Sheppard reached the north bank of the Rufiji on January 5th. The enemy took up a position on the south bank, opposite an old German bridge evidently expecting us to repair it and cross. General Sheppard, however, crossed in boats higher up. The enemy on the following night bombarded boats and attacked Punjabees and Basutias, who held on most pluckily till fresh ammunition had been sent up, and then the enemy's fire died away, the rapid and accurate fire of the South African Artillery greatly assisting the holding of the crossing. Meanwhile General Ceres made a wide flanking movement westward, crossed the Rufiji and just below its confluence with the Ruzha, and proceeded to a post north of Mkalungu, where he routed the enemy. The performance of General Sheppard's brigade accorded with the highest traditions of the Indian army, while General Ceres' march was a brilliant feat of self-endurance.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Indian Princes' Donations for the War.

DELHI, January 17. H. E. the Viceroy has gratefully received the following contributions for the war:—H. H. the Maharaja of Mysore Rs. 1,00,000. Ruling Princes, Chiefs and people of Wajpata Ajmer and Merwara—Rs. 4,00,000. Prince Minister and Nepal Government Rs. 4,00,000.

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, January 17.

The following telegram, dated the 16th January, has been received from the Secretary of State by H. E. the Viceroy:—

There has been the usual raiding and artillery activity on both sides of the British front, and artillery activity on the French and Italian fronts.

The Russians repulsed two German attacks in dense formation against the position recently captured west of Riga.

The enemy have made some progress in the valley of the north of Moldavia, but the Rumanians have again pressed them back on the river basin.

The Russo-Rumanians, after repelling heavy attacks, were compelled to abandon the village of Cotul Mihalea on the south bank of the Sireth. The Germans also claim the capture of Vadani on the Braila Galatz railway 3½ miles south of Sireth.

A Conference at Delhi.

Of Directors of Public Instruction.

DELHI, January 17.

A Conference will be held, commencing on Monday the 22nd instant, of the Directors of Public Instruction from the various provinces, and the proceedings which will be public, will be opened by His Excellency the Viceroy. The subjects which will be subsequently discussed include the respective claims of primary, secondary and collegiate education, the training and pay of the teachers, technical education and female education. The Conference will also discuss various other educational matters in sub-committees.

BOMBAY.

Bengali Students' Lodge Searched.

C.I.D. Officers Entertained to a Sumptuous Breakfast.

BOMBAY, January 18.

A Poona correspondent writes:—A house search was made early on Monday morning in the Bengali Lodge, 184 Civil Lines, Poona, by a Bengal C.I.D. officer assisted by the Poona police. The correspondence of a Bengali student of the Engineering College, who was afterwards taken away was seized. Some press extracts on the subject of the C. P. Government in excluding Mrs. Besant was also taken away. No one knows the reason of the search. Residents of the Bengali Lodge are mostly students of the Engineering College. The Bengali students behaved in an excellent manner and entertained the C.I.D. officer and the police to a sumptuous breakfast.

The New War Loan.

Opportunity for Investors in India.

BOMBAY, January 17.

Mr. George Miller, Chairman, Exchange Banks, Bombay, writing to the press about the new war loan says:—The abnormal high level to which exchange has risen recently affords a most favourable opportunity for remitting money to London. Taking the par value of the rupee at 1½ pence, investors will be enabled to remit at about 3 percent better, thus bringing down the cost of the bonds to 292 per £100. Holders of the 4½ percent war loan and 5 percent exchequer bonds will be able to convert them into the new loan up to the 16th February and will be entitled to receive £105-5-3 for every £100 of these stocks. With the object of facilitating remittances the Banks will, I am sure, be glad to receive applications and transmit them free of charge, and such a unique opportunity of helping the Empire ought to be seized by every patriotic citizen.

The Bombay Banking

Company Failure.

Prosecution of Poona Agents.

POONA, January 17.

The hearing of the case in which Hivarganekar and Char, are Poona agents of the Bombay Banking Company, are being charged together with Frabhar Goyind Vaidya, Director of the Bombay Branch, is continuing before Mr. Chaitam Bapuji Israel, 1st Class Magistrate.

Witness Chaitam Kacpi Sath, private clerk to the accused No. 3, described how he came to Poona on the 8th November 1913 at 2 a. m. and, going to the huts in which Hivarganekar and Char were living on account of plague, told them that Vaidya had sent him to get the bank's closing balance from them. This was a month after the bank closed. They handed him Rs. 3,000 without his showing them any written order, nor did they ask him for a receipt. Under Vaidya's instructions he took Rs. 3,000 to Bombay and handed the sum over to Kothavale, the other convicted accused. He asked Kothavale for a receipt, but the latter did not give him one. Six days later he wrote to the accused in Poona telling them to obtain Kothavale's acknowledgment for the money. This was the only occasion on which he had done any work for the bank. He later on learned that Kothavale had not created the money he brought him.

Professor Fane of Ferguson College, Poona, examined by Khan Bahadur Devar, said that 8 or 10 days before the bank failed he was told by Messrs. Apte and Bhat, friends, that the bank was tottering and he should withdraw his money. On this he went to see the two accused, who told him that their business in bonds was in a flourishing condition and that rumours were spread through jealousy of the Guzerat Bank. Witness had left his deposit in the bank and lost it all.

The new Madras Council Member.

"Bombay Chronicle's" Comment.

BOMBAY, January 17.

Commenting on the appointment of Dewan Bahadur P. Rajagopalachari to the Madras Executive Council membership, the "Bombay Chronicle" writes:—"There is no reason to believe that Dewan Bahadur P. Rajagopalachari will not prove to be what an Indian member of the Council ought to be. At all events the Government of Madras are to be congratulated on their good sense in having given no countenance to the suggestion of inflicting an insult on the people of the Presidency by allowing an outsider to be thrust upon them."

PUNJAB.

All-India Moslem League.

A "Mussaiman's" Outburst.

LAHORE, January 17.

The 'Civil and Military Gazette' publishes a letter with the heading "All-India Moslem League—a word of warning" three full columns and a half of the paper and deals with the educational and political questions and requirements of the day. The writer begins:—Sir, Up to 1907 there was no political organisation of Indian Mussaimans. In 1916 they are fit for Home Rule. Such is the interesting history of Indian Mussaimans and of the All-India Moslem League. Sober-minded section of the Mahomedan community which fortunately forms an overwhelming majority has always been preaching against hasty decisions and precipitous actions which invariably lead to irretrievable disaster. For regeneration the political development of a backward nation much depends upon the temperament of individuals who happen to be in the forefront. Unfortunately some of our political leaders at the present moment have shown themselves lacking in that sense of propriety, and the spirit of moderation which characterises true leadership, without which the position of a leader becomes untenable. In discussing the momentous question of free and compulsory education they have deliberately shut their eyes to the existing state of affairs in India and completely ignored the patent fact that the agricultural classes of India which form the majority and backbone of the Indian population will receive a death-blow by this innovation.

Dealing with constitutional reforms the writer says:—I am not opposed to constitutional reforms in the country but I do think and feel that the resort to reactionary methods under the garb of "within-the-law" will greatly hamper systematic reorganization and readjustment of national fabric and might eventually lead to everlasting disintegration. A handful of young men who do not represent the masses and who have openly and avowedly identified themselves with the Congress propaganda have tried to bring about a sort of patched up political understanding between the two sister communities of India, Hindus and Mahomedans and this is not the first time they have done so. Many a time before, they have tried and have failed and last Xmas at Lucknow in order to deceive the whole world they have succeeded, while such is not the case. As a matter of fact no estrangement of the good and cordial relations between the Hindus and Mahomedans in non-political matters ever existed but the recognition and introduction of the principle of separate representation for the Mahomedans in almost all parts of India is an irrefutable proof of the fact that there is an unbridgeable hiatus between the two communities in all political matters of to-day. The very organisation and separate entity of the Moslem League connotes the diversity and discommunity of interests of the two nations. Let there be no illusions as to the illusory character of this trumpeted unity. It is a re-approachment, an apparent understanding between unity-mongers and the "Give-me-in-a-minute Home Rulers". The former include those who have made "ratting" their business and the latter all irresponsible sedition-mongers. There is a great jubilation over the reapproachment in certain pro-Hindu centres and especially amongst the Mahomedans of the Congress school, but little they know that they are digging their own graves and before long they will be up in the flame. Are the Mussaimans of India prepared to follow the Hindus blindly? Can they afford to be subservient to the whims and caprices of the Hindus? Most certainly not, says the fatigued whisper of the perspicacious patriot. We have got to live. Political requirements, rights and obligations of the Mahomedans are radically different from those of the Hindus and this fact being proved beyond doubt many a time before. To subordinate our aims and aspirations to the preponderating political influence of the Hindus will be to commit suicide and to undermine the very existence of a nation, whose glorious traditions whose history, whose religion, nay even the temperament and character are at variance with those of the Hindus.

Going further into the Hindu-Mahomedan question the writer says:—It is this auspicious, this long standing racial animosity, ingrained in the heart of the people of India which, as matters stand now, will always frustrate any attempt to a complete coalescence or unification of the aims and aspirations of the Hindus and Mahomedans. But how will all this be remedied and how long will it take to be remedied are questions which naturally present themselves to a mind who has got the good of his country at heart. The answer to the first question is simple. The remedy for it lies in systematic and gradual spread of education. No one can deny the usefulness and blessings of education. But hurry is no speed. Let things take their normal course. The day is not far when rays of education which is harbinger of law and order and which serves as an antidote to the minds poisoned with bigotry, prejudices and petty jealousies, will reach the darkest corners of India to work wonders and to raise the people of this country to a level where all differences sink and unpleasantness disappears, and where true patriotism or the so called "Bande Mataram" is the only presiding spirit. But we have yet to wait a while to make the necessary preliminary arrangements and preparations.

The letter then deals with the question of Home Rule and the present Government. Referring to the present Government and its administration the writer says:—India is still being governed by those who infused us with the spirit of liberty and freedom, who made us stand upon our own legs and know our worth, who disseminated that liberal education which helped us to form opinions on political matters, and in a word so raised us to a consciousness of our political rights and liberties. It is a great shame that a Government composed of such benign and noble people is being so ruthlessly calumniated and opprobriously vituperated. It is the height of ingratitude and in our case more so, because we Mussaimans have always been considered exceptionally grateful to our benefactors.

The letter concludes:—Have a task in this world to perform that of uplifting our countrymen. Let us all gird up our loins to espouse this great task, this sacred duty in a manner most suited to the conditions, environments and temperaments of the people of India and then the long wished for unity of heterogeneous masses of Indian population and the so-called home rule or self-rule within the Empire will not only be insured but accelerated.

Mussaiman

CALCUTTA.

A Case of Daring Dacoity.

CALCUTTA, January 18.

Yesterday the Sessions Judge of Anupore was engaged in hearing a case of daring dacoity in which Bastolla Mondal and sixteen others are the accused. The case for the prosecution was that on the 28th June last, the accused attacked the house of a wealthy inhabitant of Baraset and began to maltreat the inmates. Their cries attracted a number of young men who attacked the dacoits. A fight ensued in which some men on both sides were wounded. The young villagers seriously wounded the dacoit leader Bastolla and arrested him. The other dacoits then took to their heels followed by a young villager Charu who succeeded in securing another dacoit. A struggle ensued between them. Meantime a third dacoit turned back and plunged a dagger into Charu's abdomen, killing him on the spot. The Government awarded Rs. 1500 to Charu's mother in recognition of his bravery. The other men have also been handsomely rewarded and some villagers been granted gun licenses. The trial is proceeding.

UNITED PROVINCES.

Lucknow and Allahabad

Power Stations.

Opening by the Lieutenant-Governor.

LUCKNOW, January 17.

His Honour the Lieutenant-Governor will open the Lucknow Power Station to-day, the Power Station at Allahabad being opened at the same time. The two stations will be worked by the United Provinces Electric Supply Co., Ltd., of which Sir K. Muckerjee is the chairman. Messrs. Marun and Co. are the Managing Agents of the Company, and the construction of the power stations has been carried out by Messrs. Crompton and Co. His Honour will be met at the entrance by the Directors Mr. Oswald Martin, representing the Managing Agents, will introduce his fellow directors, Mr. Raven, Chief Engineer and Agent of the contractors, Messrs. Crompton and Co., and also Mr. Bent of the same firm. Mr. Martin will read an address asking His Honour to switch on the electric current and declare the works open. The address states that it is very largely due to His Honour's unsolicited support and encouragement of the scheme, both personal and official, that the practical realisation of the electric supply to Lucknow and Allahabad has been possible. The Directors regret that it is not yet possible to ask His Honour to open the works in as complete a condition as the original design provided for, but the impossibility of procuring the necessary engines from England has forced the company to make temporary arrangements for the supply of electricity and to postpone the final completion of the works to what they hope will not be a far distant date. The directors express appreciation of the ready assistance of the Municipalities of Lucknow and Allahabad. The address closes with a report of the great difficulties overcome by Messrs. Crompton and Co., contractors of the work, and Messrs. Handcock and Dykes, Consulting Engineers in England. His Honour will reply and will afterwards declare the works open. Elaborate arrangements have been made for the entertainment of guests, and there will be a special illumination of the vicinity till midnight.

Latest Telegrams.

ALLAHABAD, January 18.

LONDON, January 17th.—The Exchange Company's New York correspondent quotes Karl Von Wiegand's first message in the "New York American" to which paper his services have been transferred, as saying that Germany is straining every bone and sinew in preparation on a scale hitherto unapproached, to meet the Allies spring drive. The new lines on the western front are, he says, so far apart that they are presumably (this means the second and subsequent lines) beyond the range of the heaviest guns. Some of the barbed wire entanglements are four hundred feet deep. It is expected by the Germans that the Allies attack will fail and then the war will end.

LONDON, January 18.

The musketry training of the volunteer force has now been commenced by Lord French with a regular staff. The fitness and numbers of the force continue to increase and its utilisation will release a large number of regulars. Many Indian Army Officers and retired men have joined. Quite a number of them are being used as Adjutants, Musketry Instructors, Sergeant, Majors, Lancashire and Yorkshire and London muster in themselves over a hundred battalions. Some business houses have formed complete platoons and companies and have midday drill. ("Pioneer.")

LONDON, January 16th.—An intercepted wireless message from New York to Wolffs Agency, Berlin, states that the American newspapers generally endorsed President Wilson's peace move but Germany's reply caused disappointment it being considered evasive. Now the pro-ally newspapers are attributing the Teutonic desire for peace solely to their hopeless food situation and official information regarding Germany's and Austria's visible supplies is wholly lacking. Hence the Teutonic peace offer is widely regarded as an act of desperation and the Allies' rejection as due to a justifiable desire to starve their enemies into complete surrender. ("Pioneer's")

LAHORE, January 18.

LONDON, January 17th.—The Exchange Telegram Company's Amsterdam correspondent says:—The Germans have returned many Belgians, almost dying, after three months slavery. Seventy percent died soon after their return. ("C. and M. Gazette")

LONDON, January 18.

The "Idea Nazionale" Zurich correspondent says that a Hungarian official report anticipates that Hungary will be freed from the middle of June to the middle of August. ("C. and M. Gazette")

ALLAHABAD, January 18.

The "Pioneer" understands that the announcement respecting compulsory training and service in India may be expected within the next few days.

విద్యార్థుల ప్రాప్తదృష్టి.

“జై నమః మనబుద్ధి హీనతలన స్వర్గముగ నుంచెన్ని ప్రపంచమును బ్రసాదించి యున్నాడని” లెక్కనాడు చెప్పిన సద్వాక్యము చిరస్మరణీయము. ఈ ప్రపంచమును ద్వితీయములుగ జేర్చినవచ్చును. గులాబీ పుష్పములచే నలంకరింపబడిన మెత్తనికాయ యనియైనను లేక భీతికరములగు ముండ్ల పొద్దులప్రక్క యనియైనను జెప్పవచ్చును. ఇయ్యది మనమానసికస్థితినిబట్టి యుండును. ఒకవయస్సున కీ ప్రపంచసౌఖ్యములు, వివిధవృత్తులు మిక్కిలి యానందకరములై యుండవచ్చును. ఒకనికి నవియే దుర్భేద్యములై మిక్కిలి యసహ్యకరములై యుండవచ్చును. ఇది మానవునికి సహజమైనదియే కాని యీ ప్రపంచము సంగతినిగూర్చి యొకరింత విచారించి నచో మనయొక్క నిధియేమి? ఇక్కడకు రావలెయేమి? యని పొడకట్టును. మనయొక్క ముఖ్యధర్మము సదా కార్యచరణ యం దాసక్తి గలవాడమై యుండుటయే కాని తెలివితమనదు. కార్యచరణయందు నిగున్న లై యుండి జయోపజయములందు సమానభావమును గలిగి, ఫలముకొరకై యెదురుచూడక ప్రయత్నమునందే మునిగియుండుట మనకు విధ్యుక్తధర్మము. ఈధర్మమును గ్రహించుటకే మానవుడు ఉత్తమ విద్యను అభ్యసించ వలయును. ఆయుర్త్రవవిద్యను అభ్యసించినవారికి సహిత మిలాకజ్ఞానము మిక్కిలియగునుగ నుండును. అట్టిచోడ త్రవవిద్య నభ్యసించియు విద్యాహీనులవలె సంచరించి “పిటికిపందలు తమసహజగుణమునకు ముందుగ ననేక నరణము లనుభవించెద” రను మహాకవివాక్యము నందలి భావమును అనుభవముల జెట్టుచుండుట నేటివిద్యార్థులదశకు నెక్కువకళంకమును దెచ్చి పెట్టుచున్నది.

రెండుమూడు సంవత్సరముల నుండియు, కళాశాలలో, పాఠశాలలలో జరుపుచువిద్యార్థులు, ఎన్నియో సద్గ్రంథములను, ఎన్నియో వీరుల చరిత్రములను, ఎన్నియో ప్రకృతిశాస్త్రములను, ఎన్నియో మతగ్రంథములను జదివి జీర్ణముచేసికొనిన వారు, దేశనాయకులు, కుటుంబసోదరులు, కాగలవారు విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలలో గృహధర్మముల కాశేనంతమాత్రమున, మామగారి మీదనో, అత్తగారిమీదనో, పెండ్లాముమీదనో, తల్లిదండ్రుల మీదనో లేక ఉపాధ్యాయుడు స్నేహితుని మీదనో కోపముచచ్చినంత మాత్రమున, రసాయనశాస్త్రమునందు “సగముప్రావీణ్యము” ను సంపాదించినమాత్రమున రసాయన శాస్త్ర ప్రయోగశాలలో బ్రయోగములు నేయునంత మాత్రమున, అందలి విషములను ద్రాగుటకు నిశ్చయించుకొని, మహా వీరపురుషులవలె చచ్చితిమనియో, లేక తమపేరు కీర్తికాశ్రయముగ నుండునటుల చేయుచునయో యనినటుల పెద్దపెద్ద యుత్తరములను తొడికి, పెండ్లామునకు, మామగారికి (వాయుటయు నొకానొక దుర్లగ్నమగు) విషమును అమృతమోయనినట్లు ద్రాగుటయు, పాతాత్మిక జన్మయందు టయు, వారి ఆకాల, ఆకస్మికచరణమునకు గారణ మేమి యని యరయుచుండగ వారికేబులలో నేనియో కొన్నియు త్రవములు దొరకుటయు వానియందు ఆర్థములేని మాటలు వ్రాయుటయు, పెండ్లామునందు గల ప్రేమ ఇంటికి ఆనరానిదని వ్రాయుటయుజూడ విద్యార్థుల ప్రాప్తదృష్టి వివిధముగ బరిణమించుచున్నచో ఆందలు గ్రహించగలరు. గనాయన శాస్త్రప్రయోగశాలలు విషములు ద్రాగి చచ్చిపోవుట కేర్పడలేదు. పాఠములను గ్రహించుట కేర్పాటుచేసిన శాలలు తమచరణమున కుపయోగింప జేసికొనుచుండిన ముఖ్యముగ గళాశాల విద్యార్థుల నదవడక మిక్కిలి నింద్యము, దూషితము, హేయము.

దీనికి ఉదాహరణములు మెండుగ గలవు. నిరుత్తిసంక త్వరము మైనూరు రాష్ట్రములో నొక బి. ఏ. తరగతి విద్యార్థియు, రాజమహేంద్రవరములో నొక ఇంటరుమీడియేటు విద్యార్థియు విషమును ద్రాగి చనిపోయిరి. ఈసంవత్సరము రాజమహేంద్రవరములో గొందలు ప్రయత్నము చేసిననియు వారిలో నొక ఇంటరుమీడియేటు విద్యార్థి విషమును ద్రాగి చనిపోయెననియు దెలియుచున్నది. ఇట్టివావులను జన్మకుంటే వేతొందు నీవమైనకార్యము గలక! విద్యార్థులు, సద్గ్రంథములను జదివినవారు, వీరుల చరిత్రములలోని రసములను ద్రాగినవారు, దేశమునకు గోడ్పడువిధమున నెఱిగినవారు, కుటుంబమునకు నాయకులగువారు, భార్యాప్రేమను ముఖ్యముగ తల్లి, సోదరి సోదరుల ప్రేమను బరిభ్రాష్టముగ జవిగన్నవారు అనుభవించుచున్నవారు, దేశ స్థితిగుతులను బరిభ్రాష్టముగ దెలిసికొని తమ సహాయము నే డెట్లు ఒసంగిన దేశమునకు ముక్తిగలుగుచో యని సదా విచారించువారు

ఇట్లు పిటికిపందలై, మరణమునకు దాసులై నైర్వహింపబడె పురుషత్వమును విడిచి, సత్త్వమును ధర్మమును ప్రేమను దొంగిలి, తమప్రాణములను బలవంతముగ దెగటార్చుకొను విద్యార్థులు మనభూమిని చెప్పినట్లు రౌరవాది నరకములను జేరుదురు. ఆత్మకు కాంతియుండదు. ఎందఱో బంధువులు, స్నేహితులు, తల్లిదండ్రులు, అందఱికంటే ముఖ్యమైన తల్లి ప్రాణతుల్యులగు భార్యను వీడి చచ్చిపోవుట మిక్కిలి హేయమైనకార్యము, కడుకోవలయును. తుదకు వారు భార్య మొగము జూచియైనను, తల్లియందలి ప్రేమచేతనైనను బ్రతికి యుండవచ్చును.

బ్రతికియుండినయెడల దేశసేవయైనను, జేయవచ్చును. స్వేచ్ఛగ స్వగ్రామమునకు బోయి స్వంతముగ దను భూములను సాగు చేయించుకొనుచు, గామాయణ మహాభారతాది యుద్ధగ్రంథములను భాగవత భగవద్గీత మొదలగు భక్తిరసోద్రేకములైన గ్రంథరాజములను, ఆంగ్లేయ చరిత్ర ప్రకృతి శాస్త్ర గ్రంథములను జనువును పల్లెటూరి వాస్తవ్యులకు నీతి మత సాంఘిక రాజకీయ విషయములను గూర్చి బోధించుచు, జంతువులకంటె నెక్కువ హీనముగ జూచుచున్న పంచమాదుల స్థితిని ఉన్నతవర్గులకు బ్రతుక్తుమనేయును సరళత యొగట్టియు, స్వాతంత్ర్య మొనటియు స్వేచ్ఛ యొగట్టియు దైవప్రీతికర మైనట్టియు అద్భుత జీవితమును గడపుటకు సానకాశము గలదే. అటువంటి పనిత్రవంతమైన మార్గములను వదిలి, ఖక్కునలై, పిల్లనలై, ఎలుకనలై, చీమనలై, పందికొక్కునలై, పందినలై చనిపోయి మానగౌరవమునకు మానకపరువునకు నష్టమును అపకీర్తియును దెచ్చిపెట్టుచున్న విద్యార్థులు భారతదేశములో నుండుట కర్హులా! యజ్ఞాంత దేశపుచరిత్రను శ్రద్ధతో జదివినవారే మనదేశములోని వీరులందఱు ఎట్టివారో, వారెట్టికీర్తిని బడసి నారో తెలిసికొనగలరు. శివాజీకి ఎన్నికష్టములు సంభవించలేదు? ఎన్నిసార్లు మహమ్మదీయుల చేతిలో జక్కలేదు? ధైర్యమును బడవాడెనా? లేక పిటికిపందలై విషమును ద్రాగెనా? మానవ పౌరుషమును గాహుకొనుటకు పురుషుని స్త్రీలు సదా స్థిరసంకల్పులై యుండువలెను గాని కష్టములు వచ్చినవకు భ్రమలో విషమును ద్రాగి ప్రాణమును దీసికొనుట మిక్కిలి హేయము, అధర్మము, నీచము. కడు హీనము.

మనదేశముయొక్క ప్రస్తుతస్థితిని చాగుగ గమనించియై నను దేశమునందలి ప్రీతిచేతనైనను బ్రతికియుండ వచ్చునే? ఆయ్యో! భారతమాతా! నీయసుగుణిడ్డం నైర్వయును వీడి చనిపోవుచున్నాను ఎట్లు? విషమును ద్రాగి, బోధింపవచ్చు వారలకు నీవీరుల చరిత్రము. కరపరమ్యా నీవీరుల ధైర్యచేష్టలు, నేర్పరమ్యా సత్కర్మములు. మనదేశమునకు ఆంగ్లేయులలో గొందఱు కేవలధర్మముగ వచ్చినారో మాడుదు. కైపులవరు? మొట్టమొదట ఇంగ్లాండునుండి పాటిపోయినవచ్చిన యొకబాలుడు. హిందూదేశము నకువచ్చి గుహస్థాపనజేసి కుదకు క్రమక్రమముగ గవర్నరు జనరల్ పదవిని వహించి పెద్దచరిత్రమును వ్రాయుచున్నాడెన్నెన. అటువంటి వారలచరిత్రలను చదివియు, వినియు మీజీవితములలో తెట్టించుడల మీచదువదియే? మీజీవిత లెట్లు ప్రకాశించును?

యజ్ఞాంతదేశీయుల మహాకార్యములు, మహాకష్టములు, మహాసృష్టములు. ఇంగ్లాండు జర్మనీ మున్నగు దేశమువీరుల చరిత్రములు వీరరసమును వృద్ధి జేయుచుండును. ఆతమగమన పోనే? ప్రస్తుతము జరుగుచున్న మహాప. గ్రామములో మనదేశపుముగ్గురెందఱు (ఒకో యాలో చివుడు. మొన్న మొన్న నే పంజాబు కళాశాల పాఠశాలల నుండి ౧౦౦౦ మంది విద్యార్థులు యుద్ధములో బ్రిటీషు వారి జయమునకై పోరాడ కంకణమును గట్టుకొని పోయిన వారి ధైర్యము, ధైర్యము. వాబ్రతుకే బ్రతుకు గాని విషమును ద్రాగి చచ్చువారల బ్రతు కదయే? ప్రపంచమునందు విరక్తిగలిగినచో నీ స్నేహితులతో గాని, నీతల్లితో గాని చెప్పుము. వారు నీసమస్యలను జక్కగ విచారించి నీకు హెచ్చరికను, ధైర్యమును గలుగజేసెదరుగాని విరక్తిచేత చచ్చిపోవుట మిక్కిలి నీచము, సిగ్గు, లోపము, పాఠశాలు.

నెల్సన్, నెపోలియన్, లూథర్, మాజినీ లూథర్ స్ట్రాయి మున్నగు మహావీరులు చరిత్రములు తెలుసుకొనుదు. శివాజీ, నానా ఫర్నవీసు, రంభోలేసింగు టిప్పసుల్తాన్ మున్నగుధీరుల నాయకులను జ్ఞప్తికి దెచ్చికొనుదు. వారి సాహసధైర్యములను గొనియాడుచు జీవించియుండి మీ దేశ సేవకు సిద్ధపడి దేశసేవాపరాయణులై మీజీవితములను మా గోపదర్శినిగ జేయుదు. భర్తృహరి చెప్పినట్లు

కో! పరివర్తని సంసారే మృతః కోవానజాయతే |
సజానో యేన జాతేన యాతి కంశస్సుమున్నతిమ్ ||
జన్మమును స్థానము చేసికొన వలయునుగాని, నీచపు మరణముల పాలై మీరంతమునకు, మీగ్రామమునకు, మీజాతికి, మీదేశమునకు గళంకమును దెచ్చిపెట్టక యుండవలయును. కో! ఉత్తమా కులవిద్యామా మధ్యమా కృషివాణిగావో అథమా సేవయావృత్తి గృహ్యుశ్చ క్షౌర్యోపజీవనమ్. తనకులవిద్యనలన జీవించుట ఉత్తమము. కృషినర్తకులవలన జీవించుట మధ్యమము. నాకనిచేసి జీవించుట అథమము. దొంగిలించి జీవించుటకంటె చావేమేలు. మీయొక్క విద్యాభ్యాసము నాకరిచేసికొనుటకే యనునభిప్రాయమును వీడవలయును. విద్యాభ్యాసము మనస్సుయొక్క వికాసమునకుని గ్రహించి పరిష్కారభిములను లెక్కనెయ్యక పవిత్రవంతమైన, స్వచ్ఛమైన స్వాతంత్ర్యమైన, ధర్మమైన, సత్త్వమైన పరిశుద్ధమైన, జీవితమును గడుపుదరని విద్యార్థి సోదరుల నందఱకు విన్నవించుచున్నాడను. ఒక విలేఖకుడు.

చిన్న పురుగులు 124
పెద్ద పెద్ద బట్టతలను జేయును.
చుండు, బోడి యగులు, వెండ్రుకలూడుట, పుర్రెపై జిల, అన్నియు చుండుపురుగుల వల గలుగును.

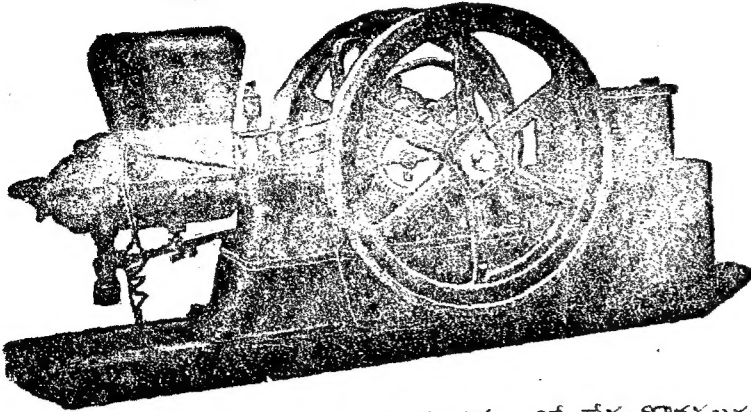
పాఠకులారా! ఈ పురుగునలై కేయింబనట్లు, విధి విగాములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీ గృహములలోని తల్లిల్లెల్ల బంగారుతో నింపబడియుండును. తీరికలేక పనిజేయుచుండు ఈ చుండు పురుగునకు, అతివ్యాధియు చేరొందిన తే నెట్టి సహకారిగా నుండదగినబంటు. చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే విరోధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక ఉపేక్షించిన అచిరకాలముననే బట్టతల వారితో సహధ్యాయు గానలసినవచ్చును. కావున నిట్టి పరమకరువును

“కామినియా నూనె”
సహాయమున సంహరింపుడు. చుండుకు బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలనివ్వను. పుర్రెమండుకు బోగొట్టును. తిలకట్టుకు పరిమళ ముగంధద్రవ్యము. ఈరీతిని, నకలు నూనెలను తయారు చేయువారి నెనా మన పదకుడు.
తిల బుడ్డి 1-క. 1—0—0 వి. పి. రు. 0—4—0
,, 2-క. 2—10—0 వి. పి. రు. 0—7—0
ఉ చి త ము.

ఈ మగుణముల రుజువుపరచుటకయి, అర్థజానీటి పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంతగా నె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును. పోలు ఏజెంట్లు:— ఆంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్ ఆండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం 155, జుహూపూసీగు పిగ్గి, బొంబాయి.

కల్యాణి - ప్రతీకుడు
ఇది షేక్స్పియర్ రచన ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి తేట తెలుగున ప్రతిబింబమును బాలకులకు తెలియనట్లు రచింపబడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చతుర్త్వాదులు, మన తెలుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నది మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును పాత్ర చతుర్త్వాదులను గమనించు అభ్యుక్తములు. కల్యాణి ఆ 1. ప్రతీకుడు
ధైర్య క వ చ ము
మరుజానకుల గల పౌరుష గుణములలో ధైర్యము ప్రధానము. ధైర్యమనగా ఆపదలయందు మనస్సు చలంపకుండుట. మరుజానకు ధరింపదగిన యన్ని కవచములును ఆత్మశత్రువులచే భేదింబడగినవి. ఈ ధైర్య మనెడి కవచమోయత్రు శత్రువులకు అభేద్యము. ఈ ధైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై “అస్యత్రభీష్మాత్ గాంగేయాత్ అస్యత్రవ మహామతః” అనెడి జీతేంద్రియుడైన భీష్మునియొక్క చరిత్రము నతి నులభ్యతలని తెలిసియున్నది. కల 6 అక్షరాలు.
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆండ్ కో, 285 ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

“ఆమె కో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును.

ఈ యంత్రము నడపుటను సీటిల్లవాడు అయిదనిముసములలో నేర్చుకొనగలడు చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవాడికిరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయుంపబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేక్టరీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడపగలను.

వెల అతిసులభము, కనిచేయుచుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6, బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువాదిగా మా వద్ద స్టాక్లో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా క్లెర్కు వ్రాయును.

బెన్సు అందు కంపెనీ లిమిటెడ్లు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,

327

పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు

అమృతాంజనము.
అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము.
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-8 వెల 0-8-0
తలనొప్పుల మాన్పును. సార్వభౌమ నొప్పుల
భారదోలును. వాయువుపోల్చు బాగోస్తును.
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
అమృతాంజనము డిపోజిటరీ, అండ్ మదరాసు.

బాదాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసా రసపరిల్లా

ఆశ్రయభక్తి రక్తమువలన జనించుబాధ్యములకు కీరీటుకంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలలను పుండ్లను, ప్రాతినొప్పులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధకారిణి (28)

ఈ వాషిసార్వభౌమిల్లా శుభ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యనచ్చినను అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి హిందూసహోపములను, మలబద్ధకమును కాలసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవరకు మందులకు 4 టేబుల్ స్పూన్ బుడ్డిలలో అమృతమును.

ప్రాప్తికరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi. No. 144 No 2 BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుక్త కట్టకుంది గానులింగరెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ఏకభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

ఆంధ్ర సత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

619

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈ మురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందకమ్మును. దుర్భాసమువల్ల బాల్కనులోనే ధాతునవ్వము కలిగినవానికి వ్యూరయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించును. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినచేత డెల్టా దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవించును.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుఫలకలుగును, స్వస్థస్థితిము మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును రక్తము వృద్ధియగును, అకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరి అనాది ఒక జాతిపండు. ఇది కాబూర్, కాండకర్ శేతములలో వైదగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈ పండును విశేషముగా తినుటవలన వనశశేపు 4 గురు మహావ్యల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాకు 15 రోజులు ఉపయోగించిన చానికల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపానపత్రిక పాశ్చాత్య పంపబడును.

15 టులాలు డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0.

తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరొడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

అత్యద్భుత ఆయుర్వేద మూలరోగాంతక గిన్నె

582

ఈ గిన్నె యందు మంచి నుజ్జిగ చేసి రెండు నిమిషములు వుండనిచ్చి 10 దినములు ప్రాతఃకాలం నందు పుచ్చాకోవిశ సమస్త రోగ మూలరోగములు నివాణ యగును. ఇది గాక అత్యద్భుత శీత శేధి నులబద్ధకము ఇత్యాది.

రోగముల తప్పుక పోగొట్టును. ఇండుకు పథ్యములేదు. ఇందు రసాది ధాతువర్గము చేరలేదు. పరిశుద్ధమగు మూలికలచే తయారుచేయబడినది. వెల 5-0-0, తపాలఖర్చు ప్రత్యేకము.

యోగ్యతాపత్రములు

1. నేటు బాలకృష్ణ టాకర్ (బాంకర్) పికానిక్ 7 సం॥ముల మూలము, 2. మెసర్స్ హానమాన్ దాసు మేతా గారు, వత్సలావీధి, ముల్కవాబజారు, కలకత్తా, 10 సం॥ముల మూలము, 3. పనిలాల్ టీ ప్రేమలింగారు, సోకారుపేట, మదరాసు, 11 సం॥ముల మూలము, 4. మిస్టరు కె. పి. కృష్ణ మీనన్ గారు, బారిష్టరు, సాలపురము, 5. రోమలదాసుగారు (గుజరాత్) హైదరాబాద్ (డక్కన్) 10 సం॥ముల మూలము, 6. మె॥ ఆరుముగ శెట్టిగారు, 55, తిరుపత్రియూరు, వెద్దకాల, మదరాసు. 4 సం॥ముల మూలము. గుణమిచ్చేనని వ్రాసి యున్నారు. ఇదిగాక అనేకులను యీ రోగమునుండి విముక్తి చేసినారు. చెడలిస్తు

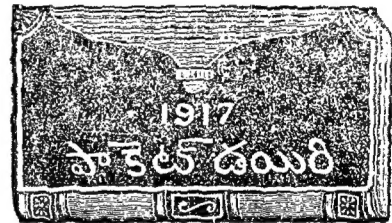
ఆయుర్వేదభూషణ పండిట్ ఎల్.ఎన్. శర్మగారు, యె. యం. యె. సి. బాలకృష్ణ టోపధాలయం, 17, చైనాబజారు, మదరాసు.

శారదాంబ

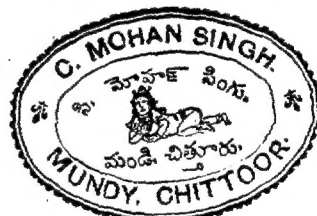
ఇది శ్రీధర్మబోధి యను నాటకము.

సంఘము రాచారి సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరిను జదివి తీర వలయును. వెల 0-4-0 మాత్రమే. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

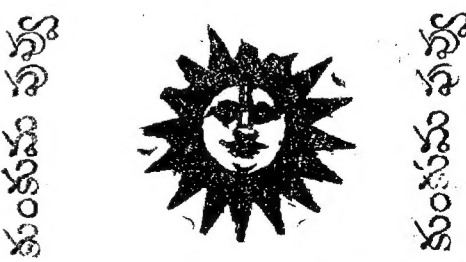
హాకెట్ డయిరి యినాం

రబ్బరుసాంపులు ఏభావలో గాని ఏమాదిరిగాని ధర రూ 2-0-0. 1917 వ సం॥త్వరం జనవరి నెల 81 వ తేదిలోపల రబ్బరుసాంపు ఆగ్ధరచేయువారికి వైకనిక డెరియివాం. 1917 వ సం॥త్వరం క్యాలండరు వలయువారు అర్ధజాపోస్టేజీసాంపు పంపవలెను. పూరాకేట్లాగు వ్రాసి తెప్పించుకోవలెను. 588

పి. యచ్. సింహం అందు కో 119, ఆరియప్పనాయని వీధి, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అందు కంపెనీ, (53) 21. హమ్మంపేధి, బొంబాయి.